

Ομάδα Ευρωπαίων πολιτών για τη σπατάλη τροφίμων

Τελική έκθεση

Ημερομηνία σύνταξης: Ιούλιος 2023

Το παρόν έγγραφο δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά επίσημη θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2023

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2023

Η πολιτική περαιτέρω χρήσης εγγράφων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής διέπεται από την απόφαση 2011/833/ΕΕ της Επιτροπής, της 12ης Δεκεμβρίου 2011, για την περαιτέρω χρήση εγγράφων της (ΕΕ L 330 της 14.12.2011, σ. 39). Εάν δεν ορίζεται διαφορετικά, η περαιτέρω χρήση του παρόντος εγγράφου επιτρέπεται βάσει άδειας Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Αυτό σημαίνει ότι επιτρέπεται η περαιτέρω χρήση εφόσον αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι τυχόν αλλαγές.

Όλες οι φωτογραφίες © Ευρωπαϊκή Ένωση.

Print ISBN 978-92-68-06492-4

doi:10.2775/414602

NA-09-23-364-EL-C

PDF ISBN 978-92-68-06489-4

doi:10.2775/867257

NA-09-23-364-EL-N

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή	2
2. Κύρια χαρακτηριστικά της ομάδας Ευρωπαίων πολιτών για τη σπατάλη τροφίμων	5
2.1. Τυχαία επιλογή και δημογραφική σύνθεση της ομάδας.....	6
2.2. Διευθύνουσα επιτροπή.....	10
2.3. Επιτροπή γνώσης.....	11
2.4. Κέντρο γνώσεων και πληροφοριών	12
2.5. Ομιλητές	12
2.6. Κύριοι συντονιστές.....	14
2.7. Διαμεσολαβητές.....	14
2.8. Παρατηρητές	15
3. Μεθοδολογικό πλαίσιο και επιμέρους συνεδριάσεις.....	16
3.1. Μεθοδολογικό πλαίσιο	17
3.2. 1η συνεδρίαση: Διαδικασία και αποτελέσματα	18
3.3. 2η συνεδρίαση: Διαδικασία και αποτελέσματα	23
3.4. 3η συνεδρίαση: Διαδικασία και αποτελέσματα	27
4. Επόμενα βήματα.....	34
Παράρτημα: Πλήρεις συστάσεις	37
Θεματική ενότητα I — Συνεργασία στην αλυσίδα αξίας των τροφίμων: Από το αγρόκτημα στο πιάτο.....	38
Θεματική ενότητα II — Πρωτοβουλίες των επιχειρήσεων τροφίμων	43
Θεματική ενότητα III — Στήριξη της αλλαγής συμπεριφοράς των καταναλωτών	47

1. Εισαγωγή

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή οργάνωσε τη λειτουργία τριών ομάδων Ευρωπαίων πολιτών το 2023, μία εκ των οποίων ασχολήθηκε με το θέμα της σπατάλης τροφίμων. Καθεμία από τις ομάδες αποτελούνταν από 150 κατ' ανώτατο όριο τυχαία επιλεγμένους πολίτες που προέρχονταν και από τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ οι οποίοι συζήτησαν και διατύπωσαν συστάσεις πριν από τις βασικές προτάσεις της Επιτροπής. Οι ομάδες υλοποιούν τη δέσμευση που περιλαμβάνεται στην ανακοίνωση της 17ης Ιουνίου 2022 με τίτλο «Διάσκεψη για το μέλλον της Ευρώπης: Υλοποίηση του οράματος με συγκεκριμένες δράσεις» ⁽¹⁾ και την οποία επανέλαβε η πρόεδρος κ. von der Leyen κατά την ομιλία της για την κατάσταση της Ένωσης το 2022. Η ομάδα Ευρωπαίων πολιτών για τη σπατάλη τροφίμων ήταν η πρώτη ομάδα που δημιουργήθηκε, συνεδριάζοντας τρεις φορές, στις 16-18 Δεκεμβρίου 2022, στις 20-22 Ιανουαρίου και στις 10-12 Φεβρουαρίου 2023.

Η μείωση της σπατάλης τροφίμων πρέπει να επιτευχθεί σε μεγαλύτερη κλίμακα και με υψηλότερο ρυθμό, έτσι ώστε η ΕΕ και τα κράτη μέλη της να υλοποιήσουν τη δέσμευσή τους όσον αφορά τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ) των Ηνωμένων Εθνών ⁽²⁾. Κάτι τέτοιο είναι ζωτικής σημασίας όχι μόνο για την αντιμετώπιση της αύξησης του παγκόσμιου πληθυσμού και των προκλήσεων που θέτει όσον αφορά την επισιτιστική ασφάλεια, αλλά και για τον μετριασμό των περιβαλλοντικών και κλιματικών επιπτώσεων του συστήματος τροφίμων μας. Αναγνωρίζοντας τη σημασία της μείωσης της σπατάλης τροφίμων στην Ευρώπη, η ΕΕ έχει ενσωματώσει αυτόν τον στόχο στη στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» του 2020 για ένα δίκαιο, υγιές και φιλικό προς το περιβάλλον σύστημα τροφίμων. Σύμφωνα με τη στρατηγική αυτή, η Επιτροπή ενέκρινε στις 5 Ιουλίου 2023 νομοθετική πρόταση ⁽³⁾ που καθορίζει νομικά δεσμευτικούς στόχους για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων, οι οποίοι πρέπει να επιτευχθούν από τα κράτη μέλη έως το τέλος του 2030. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ θα κληθούν να αναλάβουν δράση για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων στην επικράτειά τους.

Δεδομένου ότι τα νοικοκυριά αντιπροσωπεύουν πάνω από το ήμισυ της σπατάλης τροφίμων στην ΕΕ, οι πολίτες

μπορούν να αποτελέσουν βασικούς παράγοντες για την αντιμετώπιση του ζητήματος. Η ανάληψη δράσης για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων είναι απαραίτητη σε όλη την αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων —από την πρωτογενή παραγωγή και τη μεταποίηση έως το λιανικό εμπόριο, τις υπηρεσίες τροφίμων και την κατανάλωση—, αλλά οι μεγάλες σπατάλες σε επίπεδο κατανάλωσης δείχνουν πόσο σημαντικές είναι οι ιδέες και οι συστάσεις των πολιτών. Στο πλαίσιο αυτό, οι συμμετέχοντες στην πρώτη ομάδα Ευρωπαίων πολιτών κλήθηκαν να συντάξουν κατάλογο συστάσεων σχετικά με τον τρόπο ενίσχυσης της δράσης για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων στην ΕΕ. Στη συνέχεια, οι συστάσεις αυτές θα τροφοδοτήσουν το συνολικό πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για την πρόληψη της σπατάλης τροφίμων και θα ληφθούν υπόψη κατά την προετοιμασία της επικείμενης νομοθετικής πρότασης. Οι συστάσεις της ομάδας αναμένεται επίσης να χρησιμεύσουν ως οδηγός για τα κράτη μέλη ώστε να επιτύχουν τους στόχους όσον αφορά τη μείωση της σπατάλης τροφίμων, οι οποίοι καθορίζονται στην αναθεωρημένη οδηγία-πλαίσιο για τα απόβλητα, έως το 2030.

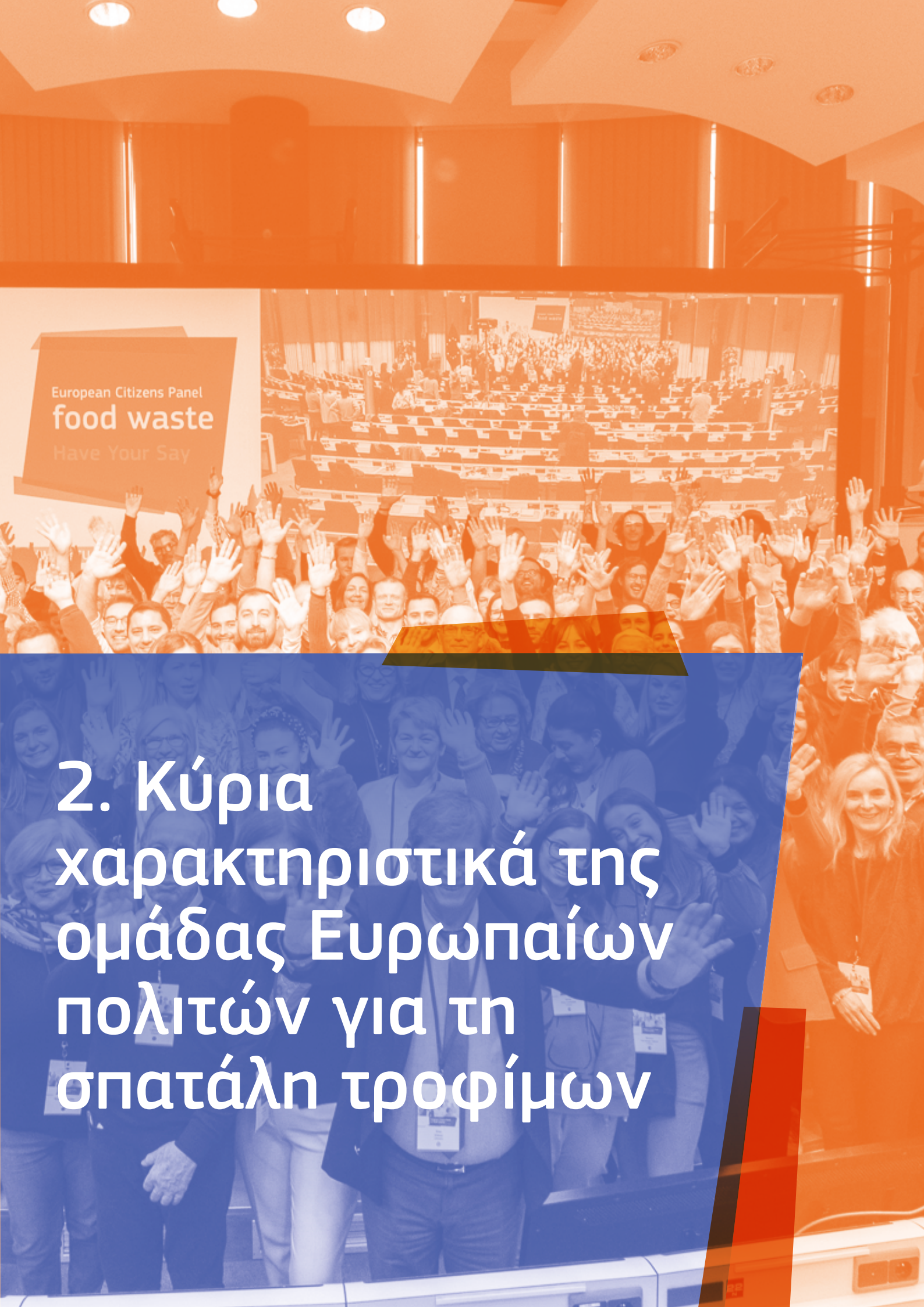
Η ομάδα εξέτασε τις απόψεις των πολιτών για τις δράσεις που θα πρέπει να αναλάβουν τα κράτη μέλη της ΕΕ, οι παράγοντες στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων, οι ίδιοι οι πολίτες και άλλοι ιδιωτικοί και δημόσιοι φορείς για να επιταχυνθεί η μείωση της σπατάλης τροφίμων και να επιτευχθούν οι στόχοι που θα τεθούν σε επίπεδο ΕΕ. Με βάση ενημερωτικό υλικό, εισηγήσεις εμπειρογνομόνων, καθώς και συζητήσεις σε ομάδες εργασίας και στην ολομέλεια, οι συμμετέχοντες στην ομάδα πολιτών για τη σπατάλη τροφίμων προσδιόρισαν και έδωσαν προτεραιότητα σε θέματα που σχετίζονται με τη νέα πρόταση πολιτικής της Επιτροπής. Οι εισηγήσεις και τα αποτελέσματα των εργασιών της ομάδας συνοψίζονται στην παρούσα έκθεση, συμπεριλαμβανομένου του παραρτήματός της. Η έκθεση συνοψίζει τα κύρια χαρακτηριστικά της ομάδας Ευρωπαίων πολιτών για τη σπατάλη τροφίμων και περιγράφει το μεθοδολογικό της πλαίσιο, τον τρόπο με τον οποίο διεξήχθησαν οι συζητήσεις, τα αποτελέσματα των τριών συνεδριάσεων, καθώς και τα επόμενα βήματα.

⁽¹⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με θέμα «Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης: Υλοποίηση του οράματος με συγκεκριμένες δράσεις», COM(2022) 404 final (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52022DC0404>).

⁽²⁾ Ο ΣΒΑ 12.3 ζητεί τη μείωση κατά το ήμισυ της κατά κεφαλήν παγκόσμιας σπατάλης τροφίμων σε επίπεδο λιανικής πώλησης και καταναλωτή έως το 2030, καθώς και τη μείωση των απωλειών τροφίμων κατά μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων.

⁽³⁾ Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2008/98/ΕΚ για τα απόβλητα, COM(2023) 420 final (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=COM:2023:420:FIN>).

European Citizens Panel
food waste
Have Your Say

2. Κύρια χαρακτηριστικά της ομάδας Ευρωπαίων πολιτών για τη σπατάλη τροφίμων

2.1. ΤΥΧΑΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ

Οι συμμετέχοντες στην ομάδα πολιτών επιλέχθηκαν τυχαία, κάτι που αποτελεί μια δίκαιη, συνεπή και αξιόπιστη προσέγγιση για την επιλογή των ατόμων που απαιτούνται για τις εν λόγω συμμετοχικές διαδικασίες. Η ορθή εφαρμογή της τυχαίας επιλογής μπορεί να αυξήσει την πολυμορφία και την αντιπροσωπευτικότητα. Η επιλογή πραγματοποιήθηκε από την Kantar Public με την υποστήριξη 27 εθνικών γραφείων εύρεσης εργασίας. Στις περισσότερες χώρες οι συμμετέχοντες προσκλήθηκαν τηλεφωνικά (computer-assisted telephone interviewing), με κλήση τυχαίων τηλεφωνικών αριθμών (random-digit dialling). Σε ορισμένες άλλες χώρες, ωστόσο, χρησιμοποιήθηκαν μέθοδοι διά ζώσης (computer-assisted personal interviewing) ή τυχαία επιλογή από πιθανολογική διαδικτυακή ομάδα (μόνο στο Λουξεμβούργο). Το μέσο ποσοστό αποδοχής σε ολόκληρη την ΕΕ ήταν 4,5 %, με διακυμάνσεις μεταξύ των χωρών.

Ο πίνακας 1 παρέχει επισκόπηση του επιθυμητού αριθμού μελών της ειδικής ομάδας πολιτών από τα κράτη μέλη της ΕΕ (ποσοστώσεις ανά χώρα), καθώς και του πραγματικού αριθμού συμμετεχόντων για κάθε χώρα ανά συνεδρίαση. Στόχος ήταν να επιτευχθεί επίπεδο εκπροσώπησης των κρατών μελών ανάλογο προς τον πληθυσμό τους, το οποίο να εξισορροπείται από τουλάχιστον δύο πολίτες ανά χώρα ⁽⁴⁾. Με άλλα λόγια, τέθηκαν υψηλοί στόχοι για χώρες με μεγάλο πληθυσμό όπως η Γερμανία (19 πολίτες), ενώ από την άλλη προσκλήθηκαν δύο πολίτες από τη Μάλτα και δύο πολίτες από το Λουξεμβούργο. Γενικά, το επίπεδο συμμετοχής ήταν ικανοποιητικό, αντιστακώντας ευρύτερα τους στόχους που είχαν τεθεί. Για 23 από τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ, οι στόχοι ως προς τη συμμετοχή επιτεύχθηκαν. Συνολικά, από τους 150 συμμετέχοντες που ήταν ο στόχος, συμμετείχαν 148 πολίτες σε τουλάχιστον μία από τις συνεδριάσεις.

⁽⁴⁾ Οι ποσοστώσεις ανά χώρα δημιουργήθηκαν με τη χρήση του συστήματος φθίνουσας αναλογικότητας, το οποίο χρησιμοποιείται επίσης για τον υπολογισμό του αριθμού των εδρών ανά κράτος μέλος στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Πίνακας 1: Συμμετέχοντες ανά κράτος μέλος

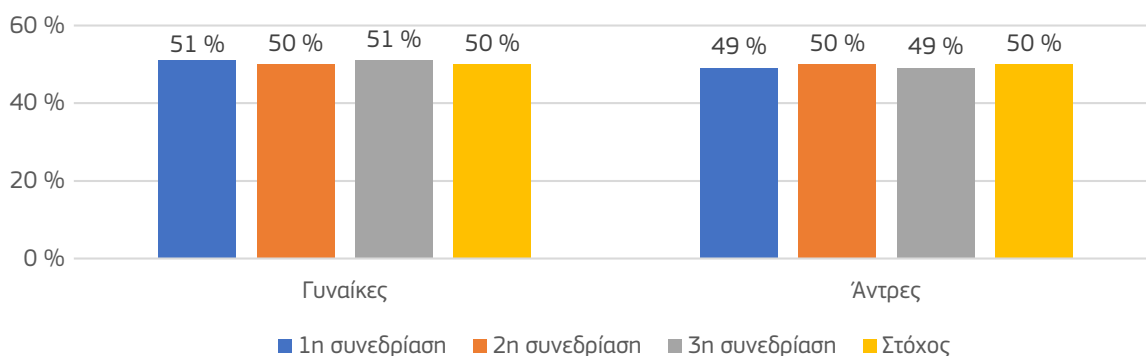
ΧΩΡΑ	ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ -ΣΤΟΧΟΣ	ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ		
		1η συνεδρίαση	2η συνεδρίαση	3η συνεδρίαση
Βέλγιο	5	4	5	4
Βουλγαρία	4	4	4	4
Τσεχία	5	5	5	5
Δανία	3	3	3	3
Γερμανία	19	17	18	16
Εσθονία	2	2	2	2
Ιρλανδία	3	3	3	3
Ελλάδα	5	5	5	5
Ισπανία	12	12	13	13
Γαλλία	15	16	16	16
Κροατία	2	2	2	2
Ιταλία	15	13	13	12
Κύπρος	2	2	2	2
Λετονία	2	2	2	2
Λιθουανία	2	2	2	2
Λουξεμβούργο	2	2	2	2
Ουγγαρία	5	2	2	2
Μάλτα	2	2	2	2
Κάτω Χώρες	6	6	6	6
Αυστρία	4	4	4	4
Πολωνία	10	10	12	11
Πορτογαλία	5	5	5	5
Ρουμανία	7	7	7	7
Σλοβενία	2	2	2	2
Σλοβακία	3	3	3	3
Φινλανδία	3	3	3	3
Σουηδία	5	4	4	4
ΣΥΝΟΛΟ	150	142	147	142

Για να διασφαλιστεί ότι η ομάδα θα αντικατοπτρίζει στον μέγιστο δυνατό βαθμό την πολυμορφία του πληθυσμού της ΕΕ, οι ποσοστώς-στόχοι για τους συμμετέχοντες καθορίστηκαν σύμφωνα με τα κοινωνικοδημογραφικά χαρακτηριστικά που παρουσιάζονται στην εικόνα 1 (τα πραγματικά ποσοστά των συμμετεχόντων αφορούν τους

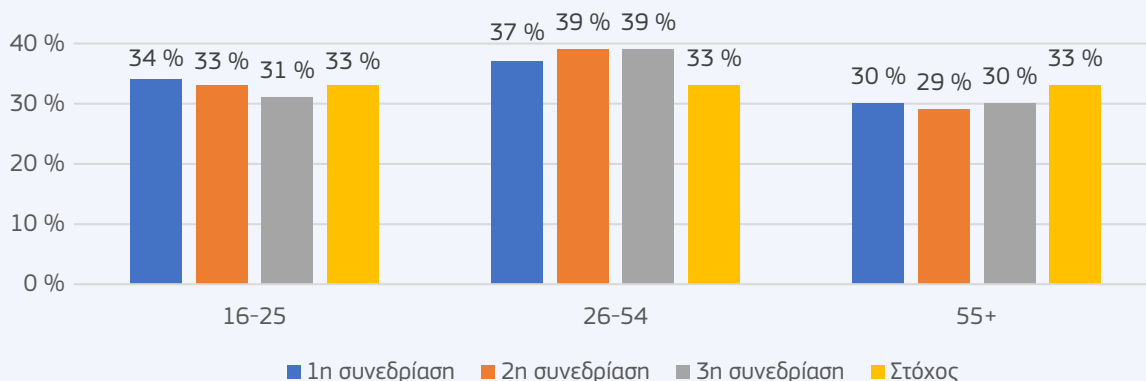
148 πολίτες που παραβρέθηκαν σε μία τουλάχιστον από τις συνεδριάσεις). Εξαίρεση αποτέλεσαν οι νέοι, καθώς επιλέχθηκε να υπερεκπροσωπηθούν και έτσι η ηλικιακή κατηγορία 16-25 ετών αποτέλεσε το ένα τρίτο της ομάδας, ακόμη και αν η κατηγορία αυτή αντιπροσωπεύει λιγότερο από το 33 % του ευρωπαϊκού πληθυσμού ⁽⁵⁾).

Εικόνα 1: Κατανομή των συμμετεχόντων ανά φύλο, ηλικία, τόπο διαμονής και επίπεδο εκπαίδευσης

Κατανομή των φύλων στις συνεδριάσεις

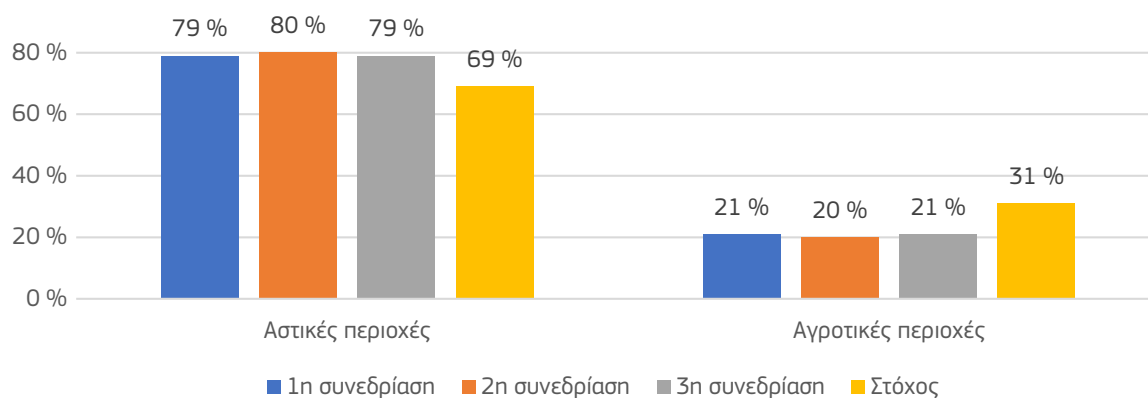

Ηλικιακή κατανομή στις συνεδριάσεις

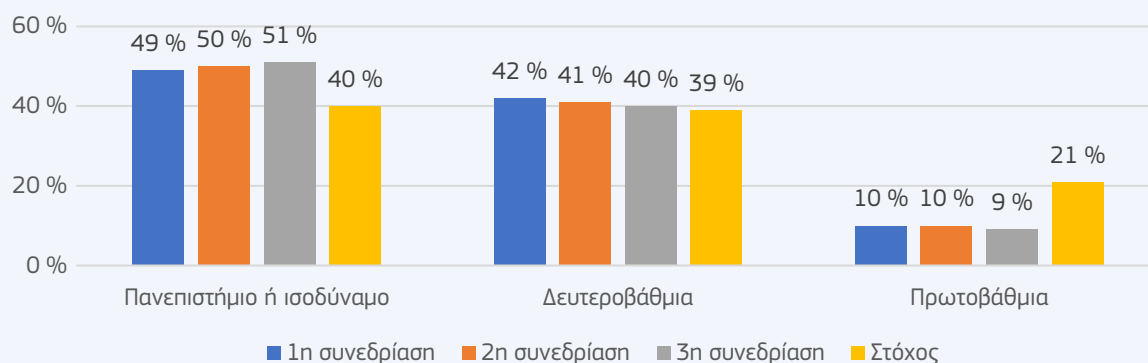

⁽⁵⁾ Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat για το 2022 (https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/TPS00010/default/table?lang=en&category=demo.demo_ind), αυτή η ηλικιακή ομάδα αντιπροσωπεύει το 10,6 % του πληθυσμού της ΕΕ.

Κατανομή των συμμετεχόντων ανάλογα με τον τόπο διαμονής τους

Κατανομή των συμμετεχόντων ανάλογα με το επίπεδο εκπαίδευσης

2.2. ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Η διευθύνουσα επιτροπή σχεδίασε, διοργάνωσε και καπήυθνε τις συνεδριάσεις της ομάδας Ευρωπαίων πολιτών για τη σπατάλη τροφίμων. Συνεδρίαζε μία φορά την εβδομάδα για να αποφασίσει σχετικά με εννοιολογικά και οργανωτικά θέματα, συμπεριλαμβανομένης της μεθοδολογίας, της υλικοτεχνικής υποστήριξης και ζητημάτων που σχετίζονται με τον προϋπολογισμό. Η επιτροπή απαρτιζόταν από εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και αναδόχους. Από την πλευρά της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δύο Γενικές Διευθύνσεις (ΓΔ) συνέβαλαν στο έργο της διευθύνουσας επιτροπής: η ΓΔ Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων, αρμόδια για τις πρωτοβουλίες που σχετίζονται με τη σπατάλη τροφίμων, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας της νομοθετικής πρότασης για τον καθορισμό των στόχων μείωσης της σπατάλης τροφίμων που πρέπει να επιτευχθούν από τα κράτη μέλη, και η ΓΔ Επικοινωνίας, αρμόδια για τη νέα φάση της συμμετοχής των πολιτών και πιο συγκεκριμένα για τη μεθοδολογία και την οργάνωση των ομάδων Ευρωπαίων πολιτών.

Οι ανάδοχοι συνεργάστηκαν για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση αυτής της νέας γενιάς ομάδων Ευρωπαίων πολιτών. Η επιλογή των πολιτών πραγματοποιήθηκε από την Kantar Public. Η VO Europe και η MCI ήταν υπεύθυνες για την επικοινωνία και τη βοήθεια των πολιτών, καθώς και για όλες τις οργανωτικές πτυχές των

τριών συνεδριάσεων. Επιπλέον, μια διεθνής ομάδα διαβουλεύσεων αποτελούμενη από τις ifok (Γερμανία) και Missions Publiques (Γαλλία), το Danish Board of Technology Foundation (Δανία) και την deliberativa (Ισπανία) έφερε σε επαφή εμπειρογνώμονες για τον σχεδιασμό και τη διευκόλυνση της διαδικασίας διαβούλευσης. Οι εταίροι της ομάδας διαβουλεύσεων αξιοποίησαν την τεχνογνωσία τους για να σχεδιάσουν τη συνολική συμμετοχική διαδικασία και τη μεθοδολογία για κάθε συνεδρίαση, από κοινού με τη ΓΔ Επικοινωνίας. Η ομάδα διαβουλεύσεων ήταν υπεύθυνη, από κοινού με τη ΓΔ Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων και τη ΓΔ Επικοινωνίας, για τη σύνταξη ενός εγγράφου βασικών εννοιών, στο οποίο περιγράφονται οι αρμοδιότητες της ομάδας, καθώς και για τη σύσταση συμβουλευτικής επιτροπής γνώσης. Επιπλέον, με την υποστήριξη της ΓΔ Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων και της επιτροπής γνώσης, προσκάλεσε και ενημέρωσε ομιλητές που βοήθησαν τους πολίτες να κατανοήσουν την περιπλοκότητα του ζητήματος και απάντησαν στα ερωτήματα των πολιτών κατά τη διάρκεια των τριών συνεδριάσεων. Συντόνισε επίσης την επικοινωνία με τους πολίτες, καθώς και την ομάδα υποστήριξης επιτόπου, ανέλαβε τον κύριο συντονισμό και τη διευκόλυνση της ομαδικής εργασίας και επέβλεψε την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τα αποτελέσματα.

2.3. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΝΩΣΗΣ

Η συμμετοχή επιτροπής γνώσης απαρτιζόμενη από εμπειρογνώμονες του τομέα της πρόληψης της σπατάλης τροφίμων ενίσχυσε την ακεραιότητα της διαδικασίας διαβούλευσης διασφαλίζοντας την ποιότητα, την αντικειμενικότητα, την πολυμορφία και την κατανόηση των πληροφοριών που παρέχονταν στους πολίτες. Η αποστολή της ήταν να παράγει και να παρέχει γνώσεις και εμπειρογνώση για τη δημιουργία ισότιμων όρων για όλους τους συμμετέχοντες και τη διευκόλυνση των συζητήσεων μεταξύ τους. Αυτό έγινε, μεταξύ άλλων δραστηριοτήτων, μέσω της σύνταξης πακέτου πληροφοριών που διανεμήθηκε στους πολίτες πριν από την πρώτη συνεδρίαση. Τα τεκμηριωμένα στοιχεία πολιτικής συγκεντρώθηκαν σε στενή συνεργασία με τη διευθύνουσα επιτροπή.

Η επιτροπή γνώσης βοήθησε επίσης την ομάδα διαβουλεύσεων να εντοπίσει σημάδια αδυναμίας (π.χ. απουσία συζήτησης) και τυφλά σημεία στις διαβουλεύσεις των πολιτών (για παράδειγμα, πιθανές αλληλεπικαλύψεις μεταξύ ιδεών και υφιστάμενων πρωτοβουλιών της ΕΕ και/ή τομείς στους οποίους η προτεινόμενη δράση δεν υποστηριζόταν κατ' ανάγκη από στοιχεία). Συμμετείχε επίσης στον έλεγχο γεγονότων και απάντησε στις ερωτήσεις των πολιτών κατά τη διάρκεια και μετά το πέρας των συνεδριάσεων, με την υποστήριξη ενός κέντρου γνώσεων και πληροφοριών (ΚΓΠ) και τη συμμετοχή και άλλων εμπειρογνομώνων από την Επιτροπή. Επιπλέον, υποστήριξε την ομάδα διαβουλεύσεων στην προσπάθειά της να ομαδοποιήσει τα αποτελέσματα των συζητήσεων των πολιτών σε βασικές κατηγορίες δράσης, με βάση τις γνώσεις και την εμπειρία της στην πρόληψη της σπατάλης τροφίμων.

Η επιτροπή γνώσης απαρτιζόταν από πέντε μέλη που επελέγησαν από τη διευθύνουσα επιτροπή, με βάση τα ακόλουθα κριτήρια: εμπειρογνώση που κάλυπτε ευρύ φάσμα τομέων γνώσης· ευρεία αναγνώριση χάρη στην τεχνογνώση και την εμπειρία τους στον τομέα, τόσο μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών όσο και μεταξύ των ομοτίμων· ικανότητα κατανόησης, αναγνώρισης και επεξήγησης διαφορετικών απόψεων επί του θέματος, συμπεριλαμβανομένων πιθανών συμβιβασμών· και πολυμορφία όσον αφορά το φύλο, την εθνικότητα και τις οντότητες με τις οποίες συνδέονταν. Επιπλέον, ένας εκπρόσωπος από τη ΓΔ Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων παρέχει πληροφορίες σχετικά με την πολιτική της ΕΕ.

Τα μέλη της επιτροπής γνώσης ήταν τα εξής:

- Laura Fernández CELEMIN, Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληροφόρησης για τα Τρόφιμα
- Betty CHANG, Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληροφόρησης για τα Τρόφιμα
- Anne-Laure GASSIN, Γενική Διεύθυνση Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων
- Gyula KASZA, Πανεπιστήμιο Κτηνιατρικής, Βουδαπέστη, Ουγγαρία
- Maïwenn L'HOIR, Υπουργείο Γεωργίας, Τροφίμων και Δασών, Γαλλία
- Toine TIMMERMANS, Wageningen University & Research, Κάτω Χώρες.

2.4. ΚΕΝΤΡΟ ΓΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Δημιουργήθηκε κέντρο γνώσεων και πληροφοριών (ΚΓΠ) για να απαντά σε ερωτήσεις και αιτήματα παροχής διευκρινίσεων που υπέβαλλαν οι πολίτες καθ' όλη τη διάρκεια των διαβουλεύσεών τους. Το ΚΓΠ περιλάμβανε εμπειρογνώμονες από τη ΓΔ Επικοινωνίας, τη ΓΔ Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων και άλλες ΓΔ της Επιτροπής, οι οποίοι κλήθηκαν να απαντήσουν σε ερωτήσεις στους αντίστοιχους τομείς πολιτικής τους, καθώς και μέλη της

επιτροπής γνώσης. Κατά τη διάρκεια των τριών συνεδριάσεων της ομάδας πολιτών για τη σπατάλη τροφίμων, το ΚΓΠ παρείχε γραπτές απαντήσεις σε περισσότερες από 100 ερωτήσεις που έθεσαν οι πολίτες. Κατά την τρίτη συνεδρίαση, τα μέλη του έκαναν σύντομες παρεμβάσεις στις 12 ομάδες εργασίας για να διευκρινιστούν τυχόν εναπομένοντα ζητήματα προτού οι πολίτες διατυπώσουν τις τελικές συστάσεις τους.

2.5. ΟΜΙΛΗΤΕΣ

Εκτός από τα μέλη της επιτροπής γνώσης, αρκετά ενδιαφερόμενα μέρη και εμπειρογνώμονες κλήθηκαν να παρουσιάσουν διάφορες θέσεις και εμπειρίες όσον αφορά τη μείωση της σπατάλης τροφίμων και να απαντήσουν σε ερωτήσεις των πολιτών. Οι ομιλητές παρουσίασαν παραδείγματα αποτελεσματικών δράσεων για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων και προσδιόρισαν τους φορείς που πρέπει να συμμετάσχουν. Παρείχαν πληροφορίες σχετικά με τις επιπτώσεις της μείωσης της σπατάλης τροφίμων στο περιβάλλον, στην οικονομία και στην κοινωνία. Συζητήσαν επίσης σχετικά με τη σημασία της συνεργασίας πολλών παραγόντων για την επίτευξη

αλλαγών και τις προφυλάξεις που πρέπει να ληφθούν για την ελαχιστοποίηση των πιθανών αρνητικών επιπτώσεων (π.χ. η πρόληψη της σπατάλης τροφίμων δεν θα πρέπει να υπονομεύει την ασφάλεια των τροφίμων). Η επιτροπή γνώσης μερίμνησε ώστε οι πληροφορίες που παρουσιάστηκαν στους πολίτες να είναι ισορροπημένες, κατάλληλες και επαρκώς αντιπροσωπευτικές των βασικών θέσεων των φορέων χάραξης πολιτικής και των ενδιαφερόμενων μερών στην ΕΕ. Στον πίνακα 2 παρατίθενται οι ομιλητές που έλαβαν τον λόγο κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων.

Πίνακας 2: Ομιλητές

1Η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ	
Εισαγωγικές παρατηρήσεις	Dubravka Šuica , αντιπρόεδρος για θέματα Δημοκρατίας και Δημογραφίας, Ευρωπαϊκή Επιτροπή
	Στέλλα Κυριακίδου , επίτροπος Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων, Ευρωπαϊκή Επιτροπή
	Pia Ahrenkilde Hansen , γενική διευθύντρια, Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας, Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Εμπειρογνώμονες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	Gaëtane Ricard-Nihoul , αναπληρώτρια προϊσταμένη μονάδας «Διάλογοι με τους πολίτες», Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας, Ευρωπαϊκή Επιτροπή
	Anne-Laure Gassin , επικεφαλής ομάδας, στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο», Γενική Διεύθυνση Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων, Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Εξωτερικοί εμπειρογνώμονες και επαγγελματίες	Toine Timmermans , διευθυντής προγράμματος βιώσιμων τροφικών αλυσίδων, Πανεπιστήμιο Wageningen
	Victor De Meester , συντονιστής περιβάλλοντος, όμιλος Colruyt
	Betty Chang , επικεφαλής του χώρου έρευνας, Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληροφόρησης για τα Τρόφιμα
	Thomas Candéal , υπεύθυνος έργου, Διεθνής Συνασπισμός για τη Σπατάλη Τροφίμων
	Maïwenn L' Hoir , υπεύθυνη έργου για την καταπολέμηση της σπατάλης τροφίμων και της επισιτιστικής ανασφάλειας — βιώσιμα τρόφιμα, Υπουργείο Γεωργίας και Επισιτιστικής Κυριαρχίας, Γαλλία
	Gyula Kasza , συντονιστής του Maradék Nélkül (έργο «χωρίς απόβλητα»), του εθνικού προγράμματος της Ουγγαρίας για την πρόληψη της σπατάλης τροφίμων· αναπληρωτής καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Κτηνιατρικής της Ουγγαρίας
	Bruno Menne , ανώτερος σύμβουλος πολιτικής για την ασφάλεια των τροφίμων, την ενημέρωση των καταναλωτών, τη διατροφή των ζώων και τις ζωοτροφές, τη διασφάλιση ποιότητας, Cora Cogeca
	Angela Frigo , γενική γραμματέας, Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Τραπεζών Τροφίμων
Παρατηρήσεις αποχαιρετισμού	Richard Kühnel , διευθυντής, Αντιπροσωπείες και επικοινωνία στα κράτη μέλη, Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας, Ευρωπαϊκή Επιτροπή
2Η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ	
Εισαγωγικές παρατηρήσεις	Anne-Laure Gassin , επικεφαλής ομάδας, στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο», Γενική Διεύθυνση Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων, Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Θεματική ενότητα 1: «Συνεργασία στην αλυσίδα αξίας των τροφίμων: Από το αγρόκτημα στο πιάτο»	Toine Timmermans , διευθυντής προγράμματος βιώσιμων τροφικών αλυσίδων, Πανεπιστήμιο Wageningen
	Dorothee Briaultmont , εκτελεστική διευθύντρια, SOLAAL
	Francisca Feiteira , υπεύθυνη πολιτικής τροφίμων, Slow Food
	Fabien Santini , αναπληρωτής προϊστάμενος της μονάδας «Διακυβέρνηση των αγορών γεωργικών προϊόντων διατροφής», Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης, Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Θεματική ενότητα 2: «Πρωτοβουλίες επιχειρήσεων τροφίμων»	Ahmed Soliman , διευθυντής ποιότητας σχεδιασμού, Danone
	Marine Thizon , διευθύντρια δημοσίων υποθέσεων, HOTREC
	Fabrizio Fabbri , υπεύθυνος για τη βιωσιμότητα των τροφίμων, Euro Coop
	Eduardo Montero Mansilla , υπεύθυνος τροφίμων, La Federación de Consumidores y Usuarios CECU
Θεματική ενότητα 3: «Υποστήριξη της αλλαγής συμπεριφοράς των καταναλωτών»	Erica van Herpen , αναπληρώτρια καθηγήτρια στην ομάδα μάρκετινγκ και συμπεριφοράς των καταναλωτών, Πανεπιστήμιο Wageningen
	Odile Le Bolloch , περιβαλλοντολόγος, Υπηρεσία Προστασίας του Περιβάλλοντος, Ιρλανδία
	João Toledo , εθνικός εμπειρογνώμονας στον Οργανισμό Παραγωγής Γεωργικών Προϊόντων, Υπουργείο Γεωργίας, Πορτογαλία

3η συνεδρίαση	
Εγκάρσια θέματα	Toine Timmermans , διευθυντής προγράμματος βιώσιμων τροφικών αλυσίδων, Πανεπιστήμιο Wageningen
	Anja De CUNTO , επικεφαλής ομάδας για τα τρόφιμα, EUROCITIES
	Maïwenn L'Hoir , υπεύθυνη έργου για την καταπολέμηση της σπατάλης τροφίμων και της επισιτιστικής ανασφάλειας — βιώσιμα τρόφιμα, Υπουργείο Γεωργίας και Επισιτιστικής Κυριαρχίας, Γαλλία
Θεματική ενότητα 1: «Συνεργασία στην αλυσίδα αξίας των τροφίμων: Από το αγρόκτημα στο πιάτο»	Angela Frigo , γενική γραμματέας, Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Τραπεζών Τροφίμων (FEBA)
	Eva Sali , σύμβουλος πολιτικής, ασφάλεια των τροφίμων, Cora Cogeca
	Luc Lignon , διευθυντής του Τμήματος Πολιτικής Τροφίμων, Δήμος του Μονπελιέ, Γαλλία
Θεματική ενότητα 2: «Πρωτοβουλίες επιχειρήσεων τροφίμων»	Els Bedert , διευθυντής, Πολιτική Προϊόντων & Βιωσιμότητα, EuroCommerce
	Timothy John Hobley , αναπληρωτής καθηγητής, Τεχνικό Πανεπιστήμιο της Δανίας, Εθνικό Ινστιτούτο Τροφίμων
	Minna Huttunen , υπουργική σύμβουλος, Υπουργείο Γεωργίας και Δασών, Φινλανδία
Θεματική ενότητα 3: «Υποστήριξη της αλλαγής συμπεριφοράς των καταναλωτών»	Gyula Kasza , συντονιστής του Maradék Nélkül (έργο «χωρίς απόβλητα»), του εθνικού προγράμματος της Ουγγαρίας για την πρόληψη της σπατάλης τροφίμων· αναπληρωτής καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Κτηνιατρικής της Ουγγαρίας
	Camille Perrin , ανώτερη υπεύθυνη για την πολιτική τροφίμων, Ευρωπαϊκό Γραφείο Ενώσεων Καταναλωτών (BEUC)
	Marjolijn Schrijnen , ανώτερη διαχειρίστρια έργου, Κέντρο Διατροφής Κάτω Χωρών
Παρατηρήσεις αποχαιρετισμού	Colin Scicluna , προϊστάμενος του ιδιαίτερου γραφείου του Αντιπροέδρου για τη Δημοκρατία και Δημογραφία, Ευρωπαϊκή Επιτροπή
	Sandra Gallina , γενική διευθύντρια, Γενική Διεύθυνση Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων, Ευρωπαϊκή Επιτροπή
	Pia Ahrenkilde Hansen , γενική διευθύντρια, Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

2.6. ΚΥΡΙΟΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ

Δύο κύριοι συντονιστές καθοδήγησαν τους πολίτες και στις τρεις συνεδρίες και διηύθυναν τις συζητήσεις στην ολομέλεια. Παρείχαν πληροφορίες σχετικά με τον γενικό στόχο της ομάδας και τη μεθοδολογία των επιμέρους συνεδριάσεων, καθώς και για τις οργανωτικές πτυχές. Οι κύριοι συντονιστές συντόνισαν επίσης τις συζητήσεις μεταξύ των εμπειρογνομόνων ομιλητών, εξασφάλισαν τη δίκαιη και αμερόληπτη παροχή γνώσεων κατά τη διάρκεια των συζητήσεων και συντόνισαν τις συνεδρίες ερωταπαντήσεων μεταξύ εμπειρογνομόνων και πολιτών, καθώς και την αλληλεπίδραση μεταξύ

συντονιστών και πολιτών σχετικά με το περιεχόμενο και τη διαδικασία. Επιπλέον, οι κύριοι συντονιστές συγκέντρωσαν όλα τα αποτελέσματα στις τελικές ολομέλειες κάθε συνεδρίασης. Οι κύριοι συντονιστές ήταν οι εξής:

- Jacob Birkenhäger (ifok)
- Kathrine Collin Hagan (Danish Board of Technology Foundation).

2.7. ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΕΣ

Οι πολίτες εργάστηκαν σε 12 ομάδες εργασίας, καθεμία από τις οποίες συντονιζόταν και υποστηριζόταν από δύο μέλη της ομάδας διαβουλευσεων: έναν έμπειρο διαμεσολαβητή και έναν βοηθό. Καθόσον των διαμεσολαβητών ήταν να διευθύνουν τις συζητήσεις στις ομάδες εργασίας και να καταστήσουν δυνατή την ομαλή ροή των εργασιών με τους εξής τρόπους:

- δημιουργία φιλικού κλίματος με αμοιβαίο σεβασμό για την προώθηση της ισορροπημένης συμβολής όλων των συμμετεχόντων·
- διασφάλιση της ενημέρωσης όλων των πολιτών σχετικά με τη συνολική διαδικασία και καθοδήγηση των πολιτών στο πλαίσιο της ομαδικής εργασίας·

- διασφάλιση της επίτευξης των στόχων των συνεδριάσεων των ομάδων εργασίας, δηλαδή διευκόλυνση του εντοπισμού συγκρούσεων και διαφωνιών μεταξύ των πολιτών, προώθηση του διαλόγου και της συναίνεσης μεταξύ των πολιτών
- τήρηση χρόνου, καταγραφή και ενοποίηση των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης σε πολύγλωσσα και αλληλένδετα έγγραφα εργασίας
- σύνδεση των αιτημάτων που υπέβαλλαν οι πολίτες στις ομάδες εργασίας με την ομάδα υποστήριξης ή τους εμπειρογνώμονες, π.χ. με τη συλλογή εκκρεμών παρατηρήσεων ή ερωτήσεων

- συμμετοχή σε ενημερωτικές συνεδριάσεις με την ομάδα διαβουλεύσεων.

Οι έμπειροι και επαγγελματίες διαμεσολαβητές προέρχονταν από τις ifok και Missions Publiques ή το Danish Board of Technology Foundation. Κατά τη διάρκεια των συζητήσεων στις ομάδες εργασίας, υποστηρίχθηκαν από βοηθούς διαμεσολάβησης, κυρίως φοιτητές και ασκούμενους με έδρα τις Βρυξέλλες. Όλοι οι διαμεσολαβητές και οι βοηθοί ακολούθησαν κοινές οδηγίες που περιλαμβάνονταν σε έναν οδηγό διαμεσολάβησης και ένα έγγραφο ανάπτυξης (ένα ανά συνεδρίαση). Συμμετείχαν σε δύο ειδικές ενημερωτικές και εκπαιδευτικές συναντήσεις πριν από κάθε συνεδρίαση.

2.8. ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΕΣ

Ένας περιορισμένος αριθμός παρατηρητών επιτράπηκε να παρακολουθήσει το έργο της εν λόγω ομάδας πολιτών. Στόχος ήταν να εξασφαλιστεί η διαφάνεια και η προβολή αυτής της καινοτόμου δημοκρατικής διαδικασίας, διατηρώντας παράλληλα έναν ασφαλή χώρο για τους συμμετέχοντες πολίτες, ο οποίος είναι ζωτικής σημασίας για ένα αξιόπιστο περιβάλλον συζήτησης. Οι παρατηρητές επιτρεπόταν να παρίστανται και να παρακολουθούν τις συζητήσεις στις ολομέλειες και στις ομάδες εργασίας. Ο μέγιστος επιτρεπόμενος αριθμός παρατηρητών σε κάθε ομάδα εργασίας ήταν τρεις.

Οι εσωτερικοί παρατηρητές προέρχονταν επίσης από τους οργανωτές-εταίρους και τα θεσμικά όργανα (π.χ. προσωπικό από τη ΓΔ Επικοινωνίας, τη ΓΔ Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων ή άλλες ΓΔ και από θεσμικά όργανα της ΕΕ). Στους εξωτερικούς παρατηρητές περιλαμβάνονταν ερευνητές (από πανεπιστήμια ή ομάδες προβληματισμού), φορείς της κοινωνίας των πολιτών και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη. Με τη συγκατάθεση των ενδιαφερόμενων πολιτών, οι εξωτερικοί παρατηρητές μπορούσαν να διεξάγουν συνεντεύξεις μαζί τους μόνο για ερευνητικούς σκοπούς, αν αυτό δεν εμποδίζει τις διαδικασίες των ομάδων.

3. Μεθοδολογικό πλαίσιο και επιμέρους συνεδριάσεις

3.1. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

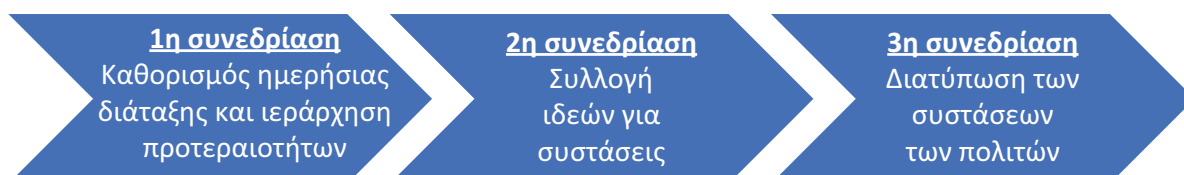
Η ομάδα Ευρωπαίων πολιτών για τη σπατάλη τροφίμων πραγματοποίησε τρεις συνεδριάσεις με διαφορετικούς στόχους:

- Στην πρώτη συνεδρίαση (διά ζώσης στις Βρυξέλλες), οι συμμετέχοντες εισήχθησαν στο υπό εξέταση ζήτημα, μπόρεσαν να γνωριστούν και να οικοδομήσουν μια αίσθηση κοινότητας και εμπιστοσύνης μεταξύ τους. Έλαβαν τις αρχικές εισηγήσεις των εμπειρογνομόνων και στη συνέχεια τους ζητήθηκε να συλλέξουν και να ιεραρχήσουν προσεγγίσεις που θεωρούσαν ελπιδοφόρες για την αντιμετώπιση του προβλήματος της σπατάλης τροφίμων.
- Η δεύτερη συνεδρίαση ήταν διαδικτυακή και επικεντρώθηκε στη βαθύτερη κατανόηση του ζητήματος. Κύριος στόχος της συνεδρίασης ήταν να

ενθαρρυνθεί η ανταλλαγή ιδεών και απόψεων μεταξύ των συμμετεχόντων, να εντοπιστούν τομείς συναίνεσης και διαφωνίας και να διατυπωθούν οι πρώτες ιδέες για συστάσεις σε τρεις χωριστές θεματικές ενότητες.

- Η τρίτη και τελευταία συνεδρίαση (διά ζώσης στις Βρυξέλλες) αφορούσε αποκλειστικά τη διαμόρφωση των συστάσεων με βάση τις ιδέες και τις απόψεις που είχαν συγκεντρωθεί κατά τις δύο πρώτες συνεδριάσεις και υποστηρίχθηκε από περαιτέρω εισηγήσεις εμπειρογνομόνων. Η τρίτη συνεδρίαση επιβεβαίωσε ότι οι συστάσεις της ομάδας πολιτών ήταν συγκεκριμένες και μπορούσαν να διαβιβαστούν στην Επιτροπή και να κοινοποιηθούν στα ενδιαφερόμενα μέρη.

Εικόνα 2: Συνολική μεθοδολογική ροή των συνεδριάσεων της ομάδας

Κατά τις συνεδριάσεις υπήρχε αρκετός χρόνος για την οικοδόμηση ομάδων και την ανταλλαγή απόψεων, συμπεριλαμβανομένων των συνεδριάσεων της ολομέλειας, καθώς και κατά τις εργασίες των ομάδων. Η δομή των συνεδριάσεων σχεδιάστηκε έτσι, ώστε να ενθαρρύνει την αλληλεπίδραση μεταξύ των συμμετεχόντων και να διασφαλίσει ότι όλες οι φωνές θα ακουστούν. Δεδομένου ότι η ομάδα πολιτών λειτούργησε σε πολυγλωσσικό περιβάλλον, οι πολίτες

ήταν πάντα σε θέση να μιλήσουν στη μητρική τους γλώσσα, με τη βοήθεια διερμηνείας. Οι ομάδες εργασίας συγκροτήθηκαν κατά τρόπο που να επιτρέπει επαρκή γεωγραφική πολυμορφία, με κάθε ομάδα να περιλαμβάνει συμμετέχοντες τόσο από μεγαλύτερες όσο και από μικρότερες χώρες και με ανώτατο όριο διαφορετικών ομιλούμενων γλωσσών ανά ομάδα τις πέντε. Οι διαμεσολαβητές μπορούσαν να διευθύνουν τη συζήτηση στη μητρική τους γλώσσα ή στα αγγλικά.

3.2. 1Η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η πρώτη συνεδρίαση πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες από τις 16 έως τις 18 Δεκεμβρίου 2022. Στόχος ήταν η παραγωγή ιδεών και η δημιουργία δεσμών

προσεγγίσεων τις οποίες οι πολίτες θεώρησαν καταλληλότερες για περαιτέρω συζήτηση στις προσεχείς συνεδριάσεις.

Ημέρα 1η (Παρασκευή, 16 Δεκεμβρίου 2022)

Εικόνα 3: Η αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Dubravka Šuica καλωσορίζει τους πολίτες

Την πρώτη ημέρα τους πολίτες καλωσόρισαν οι κύριοι συντονιστές και εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής: η αντιπρόεδρος για θέματα Δημοκρατίας και Δημογραφίας (Ευρωπαϊκή Επιτροπή) **κ. Dubravka Šuica**, η Ευρωπαία επίτροπος Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων **κ. Στέλλα Κυριακίδου** και η γενική διευθύντρια της ΓΔ Επικοινωνίας **κ. Pia Ahrenkilde Hansen**. Οι εκπρόσωποι τόνισαν τη σημασία της ομάδας πολιτών και τον ρόλο της ΕΕ στην αντιμετώπιση της σπατάλης τροφίμων. Οι κύριοι συντονιστές παρουσίασαν στους πολίτες την ημερήσια διάταξη της πρώτης συνεδρίασης, καθώς και των επόμενων. Μετά από

μερικά παιχνίδια γνωριμίας, μια σύντομη διαδικτυακή έρευνα βοήθησε τους πολίτες να επικεντρωθούν στο θέμα της σπατάλης τροφίμων. Για την περαιτέρω προετοιμασία των πολιτών για τις συζητήσεις που θα ακολουθούσαν, η **κ. Gaëtane Ricard-Nihoul**, αναπληρώτρια προϊσταμένη της μονάδας «Διάλογοι με τους πολίτες» (ΓΔ Επικοινωνίας), παρουσίασε εν σύντομία τα όργανα της ΕΕ, καθώς και τη διαδικασία λήψης αποφάσεων και τη νομοθετική διαδικασία. Στη συνέχεια, η **κ. Anne-Laure Gassin**, επικεφαλής ομάδας για τη σπατάλη τροφίμων (μονάδα στρατηγικής «Από το αγρόκτημα στο πιάτο», ΓΔ Υγείας και Ασφάλειας των

Τροφίμων), πραγματοποίησε λεπτομερή εισήγηση στο θέμα της σπατάλης τροφίμων. Το θέμα αναπτύχθηκε περαιτέρω από τον **κ. Gyula Kasza**, συντονιστή του εθνικού προγράμματος της Ουγγαρίας για την πρόληψη της σπατάλης τροφίμων, και τον **Toine Timmermans**, διευθυντή του προγράμματος για τις βιώσιμες αλυσίδες τροφίμων στο Πανεπιστήμιο του Wageningen, με εστίαση στα ερωτήματα «Ποια είναι η πρόκληση;» και «Τι μπορούμε να κάνουμε;». Επιπλέον, μια ομάδα διαφόρων εμπειρογνομόνων και επαγγελματιών από τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα (που αντιπροσώπευε την αλυσίδα

εφοδιασμού τροφίμων, την ερευνητική κοινότητα και τις ΜΚΟ) παρουσίασε διάφορες απόψεις σχετικά με την πρόληψη της σπατάλης τροφίμων. Μέσω διαδικτυακής έρευνας, οι πολίτες υπέβαλλαν συνεχώς ερωτήσεις στις οποίες απαντούσαν καθ' όλη τη διάρκεια του Σαββατοκύριακου εμπειρογνώμονες του ΚΓΠ. Κατά την πρώτη συνεδρίαση της ομάδας, οι πολίτες έθεσαν πάνω από 80 ερωτήσεις —πολλές από τις οποίες υπερέβαιναν τα όρια της σπατάλης τροφίμων και επικεντρώνονταν στη λειτουργία των συστημάτων τροφίμων γενικότερα.

Ημέρα 2η (Σάββατο, 17 Δεκεμβρίου 2022)

Τη δεύτερη ημέρα οι πολίτες χωρίστηκαν και εργάστηκαν σε 12 παράλληλες ομάδες εργασίας, με ταυτόχρονη διερμηνεία και με τη βοήθεια έμπειρων διαμεσολαβητών. Οι ομάδες δημιούργησαν το περιεχόμενο τους σε πολύγλωσσα υπολογιστικά φύλλα σε διασύνδεση με άλλες ομάδες. Κατά το πρώτο μέρος της ημέρας, πραγματοποιήθηκαν ομαδικές συζητήσεις σχετικά με τις αξίες της ΕΕ, τα τρόφιμα και τη σπατάλη τροφίμων εν γένει. Στη συνέχεια οι συζητήσεις επικεντρώθηκαν σε πιθανές λύσεις και ιδέες για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων και στην ιεράρχησή τους. Κάθε ομάδα επέλεξε τις πέντε κορυφαίες ιδέες και προσεγγίσεις της για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων. Στη συνέχεια, ζητήθηκε από τους πολίτες να συνδέσουν τις προσεγγίσεις άλλων ομάδων με τις δικές τους ιδέες, συμβάλλοντας έτσι στην

ομαδοποίηση και των 60 ιδεών και προσεγγίσεων που είχαν τεθεί ως προτεραιότητες προηγουμένως. Κατόπιν σε κάθε ομάδα ανατέθηκε μία από τις δέσμες που είχαν προσδιοριστεί προηγουμένως και η ομάδα κλήθηκε να της δώσει τίτλο και να την συζητήσει. Οι συμμετέχοντες συμπλήρωσαν τις δέσμες με πρόσθετες ιδέες και αιτιολόγησαν τη σημασία κάθε δέσμης. Στόχος ήταν να δημιουργηθεί στους πολίτες ένα κοινό αίσθημα ενεργού συμμετοχής και να έχουν όλοι τη δυνατότητα να διατυπώσουν τις σκέψεις τους για τα εν λόγω θέματα. Στο τέλος της ημέρας, οι ολοκληρωμένες δέσμες μεταφράστηκαν αυτόματα σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ, ώστε κάθε πολίτης να λάβει μια έκδοση στη γλώσσα του/της.

Ημέρα 3η (Κυριακή, 18 Δεκεμβρίου 2022)

Γράφημα 4: Οι πολίτες ιεράρχησαν τις δέσμες σε ένα «ανοικτό φόρουμ»

Την τρίτη ημέρα κάθε συμμετέχων έλαβε έναν κατάλογο δεσμών στη γλώσσα του κατά την έναρξη της συνεδρίασης της ολομέλειας. Ομιλητές και ομιλήτριες από κάθε ομάδα εργασίας παρουσίασαν τις δέσμες και τις αιτιολογήσεις τους. Στη συνέχεια, ζητήθηκε από τους πολίτες να ιεραρχήσουν τις δέσμες σε ένα «ανοικτό φόρουμ» αποτελούμενο από 10 αφίσες που απεικόνιζαν τις δέσμες και τις ονομασίες τους, αυτές που τους προσέδωσαν οι ομάδες εργασίας. Οι πολίτες είχαν τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν πέντε βαθμούς ο καθένας, με τους οποίους βαθμολόγησαν στη συνέχεια τις δέσμες στις αφίσες κατά σειρά προτίμησης. Μετά το

διάλειμμα για καφέ πραγματοποιήθηκε συνεδρία ερωταπαντήσεων με σκοπό να απαντηθούν ανοικτές και επαναλαμβανόμενες ερωτήσεις που είχαν ανακύψει κατά τη διάρκεια του Σαββατοκύριακου, καθώς και αυθόρμητες ερωτήσεις στην ολομέλεια. Στη συνέχεια παρουσιάστηκε η κατάταξη των δεσμών και δόθηκαν πληροφορίες για την επόμενη συνεδρίαση. Ακολούθησαν τελικές παρατηρήσεις και αποχαιρετισμός από τον **κ. Richard Kühnel** (ΓΔ Επικοινωνίας).

Πίνακας 3: Η ημερήσια διάταξη της 1ης συνεδρίασης

Παρασκευή (16 Δεκεμβρίου 2022)	ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ
14.00 – 14.15	Χαιρετισμός από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (επίτροπος Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων κ. Στέλλα Κυριακίδου, γενική διευθύντρια της ΓΔ Επικοινωνίας κ. Pia Ahrenkilde Hansen) και μήνυμα της αντιπροέδρου για θέματα Δημοκρατίας και Δημογραφίας κ. Dubravka Šuica
14.15 – 15.30	Γιατί βρισκόμαστε εδώ; Γνωριμία συμμετεχόντων, εισήγηση σχετικά με τα θεσμικά όργανα και τη νομοθεσία της ΕΕ, ρόλος των πολιτών στη διαδικασία αυτή
15.30 – 16.00	<i>Διάλειμμα για καφέ</i>
16.00 – 18.00	Περί τίνος πρόκειται; Εισαγωγή στη σπατάλη τροφίμων και στην αξιακή αλυσίδα, συντονιζόμενη συζήτηση της ομάδας σχετικά με δράσεις για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων με διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη, οργανωτικά θέματα
Σάββατο (17 Δεκεμβρίου 2022)	ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
9.00 – 10.30	Ποιος είστε και τι είναι σημαντικό για εσάς; Γνωριμία συμμετεχόντων, συζήτηση για τις προσωπικές αξίες, ανταλλαγή απόψεων για τις συνήθειες που σχετίζονται με τα τρόφιμα και τη σπατάλη τους
10.30 – 11.00	<i>Διάλειμμα για καφέ</i>
11.00 – 13.00	Πώς μπορούμε να μειώσουμε τη σπατάλη τροφίμων και ποιες λύσεις φαίνονται πιο σημαντικές; Συζήτηση των διαφόρων προσεγγίσεων και δράσεων, διατύπωση ιδεών, ιεράρχηση προτεραιοτήτων
13:15 – 14.30	<i>Διάλειμμα για μεσημεριανό γεύμα</i>
14.30 – 16.00	Ποιες ιδέες άλλων ομάδων είναι παρόμοιες με τις δικές μας; Σύνδεση των προσεγγίσεων με τις προσεγγίσεις άλλων ομάδων εργασίας (σύνδεση και ομαδοποίηση σε δέσμες)
16.00 – 16.30	<i>Διάλειμμα για καφέ</i>
16.30 – 18.00	Πώς μπορούμε να δώσουμε τίτλο σε παρόμοιες ιδέες και γιατί είναι σημαντικές για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων; Εργασία με δέσμες προσεγγίσεων και απόδοση σε αυτές τίτλου (κατηγοριοποίηση)
Κυριακή (18 Δεκεμβρίου 2022)	Ολομέλεια
09.00 – 10.45	Ποιο είναι το αποτέλεσμα των συζητήσεων των ομάδων εργασίας; Παρουσίαση δεσμών, ανοικτό φόρουμ, ιεράρχηση των δεσμών
10.45 – 11.15	<i>Διάλειμμα για καφέ</i>
11.15 – 13.00	Τι μάθαμε αυτό το Σαββατοκύριακο και τι ακολουθεί; Απαντήσεις σε βασικές ερωτήσεις, παρουσίαση δεσμών στις οποίες δίδεται προτεραιότητα, μετάβαση στη 2η συνεδρίαση, σχόλια, τελικές παρατηρήσεις και αποχαιρετισμός από τον κ. Richard Kühnel (ΓΔ Επικοινωνίας)

ΟΙ 10 ΔΕΣΜΕΣ

Τα αποτελέσματα των συζητήσεων των ομάδων εργασίας συγκεντρώθηκαν σε 10 δέσμες από την ομάδα διαβουλεύσεων, χρησιμοποιώντας τις διατυπώσεις και τις ιδέες των πολιτών. Κατά τη διάρκεια του φόρουμ, οι εν λόγω δέσμες κατατάχθηκαν σύμφωνα με την ακόλουθη σειρά προτεραιότητας:

1. Τοπικοί γεωργοί και μικροί παραγωγοί: μια βιώσιμη λύση του προβλήματος της σπατάλης τροφίμων;
2. Μάθηση και ευαισθητοποίηση
3. *Taste the Waste* («Δοκίμασε τα απόβλητα τροφίμων»): εκστρατεία κατά της σπατάλης τροφίμων
4. *Μοιράσου το, μην το πετάς!* / Όταν μοιράζομαι, εξοικονομώ / Μια ένωση αλληλεγγύης για τη δίκαιη πρόσβαση στα τρόφιμα με σκοπό την αποφυγή της σπατάλης
5. *Επισήμανση*: ενημέρωση για λιγότερα απόβλητα
6. *Μεγέθη μενού και κατανάλωση τροφής που περισσεύει*
7. *Πρωτοβουλίες προς υιοθέτηση από τα σουπερμάρκετ και την αλυσίδα διανομής για την υποβολή στοιχείων σχετικά με τη σπατάλη τροφίμων και για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων*
8. *Ποιότητα και ποσότητα πληροφοριών σχετικά με τη σπατάλη τροφίμων σε ολόκληρη την αλυσίδα*
9. *Κίνητρα για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων από επιχειρήσεις*
10. *Η ικανότητα όλων των επηρεαζόμενων συμμετεχόντων να επηρεάσουν την πολιτική της ΕΕ για τα τρόφιμα.*

3.3. 2Η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η δεύτερη συνεδρίαση της ομάδας πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά από τις 20 έως τις 22 Ιανουαρίου 2023. Στόχος της ήταν να αξιοποιηθούν από τους πολίτες οι προσεγγίσεις που είχαν διατυπωθεί κατά την πρώτη συνεδρίαση και να διαμορφωθούν οι πρώτες συγκεκριμένες ιδέες σχετικά με τις συστάσεις των πολιτών για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων. Μετά από μια επαναληπτική διαδικασία «αξιολόγησης από ομοτίμους», οι πολίτες στις 12 ομάδες εργασίας επανεξέτασαν και ανέπτυξαν περαιτέρω το έργο τους, διατυπώνοντας 24 ιδέες για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων. Αυτές οι ιδέες αποτέλεσαν στη συνέχεια τη βάση για την ανάπτυξη των τελικών συστάσεων της ομάδας κατά την τρίτη (τελική) συνεδρίασή της.

Για την καλύτερη διάρθρωση των εργασιών της συνεδρίασης, οι προσεγγίσεις που είχαν συγκεντρωθεί κατά την πρώτη συνεδρίαση ομαδοποιήθηκαν σε τρεις θεματικές ενότητες από την επιτροπή γνώσης (βλ. επίσης εικόνα 5):

- θεματική ενότητα I — «Συνεργασία στην αλυσίδα αξίας των τροφίμων: Από το αγρόκτημα στο πιάτο»,
- θεματική ενότητα II — «Πρωτοβουλίες επιχειρήσεων τροφίμων»,
- θεματική ενότητα III — «Υποστήριξη της αλλαγής συμπεριφοράς των καταναλωτών».

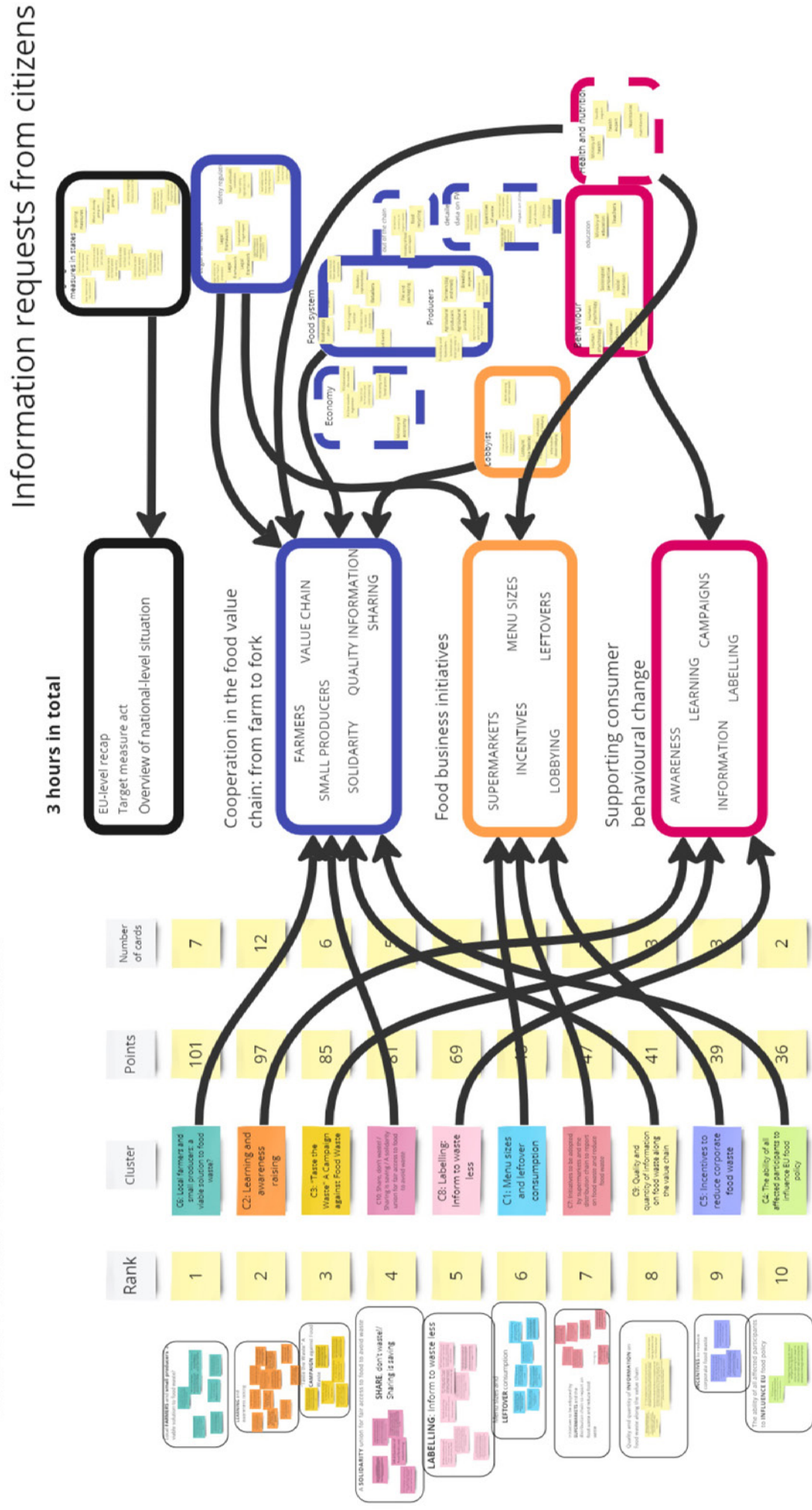
Ημέρα 1η (Παρασκευή, 20 Ιανουαρίου 2023)

Την πρώτη ημέρα οι συντονιστές υποδέχθηκαν τους πολίτες και ενθάρρυναν τους συμμετέχοντες να μοιραστούν την εμπειρία τους όσον αφορά τη στάση και τη συμπεριφορά τους σε σχέση με τη σπατάλη τροφίμων μετά την 1η συνεδρίαση (με την υποστήριξη διαδραστικών δημοσκοπήσεων). Στη συνέχεια, οι συντονιστές παρουσίασαν εν συντομία στους πολίτες την ημερήσια διάταξη της 2ης συνεδρίασης, προτού δώσουν τον λόγο σε εμπειρογνώμονες για μια γενική παρουσίαση σχετικά με τις δράσεις της ΕΕ και των κρατών μελών για την πρόληψη και τη μείωση της

σπατάλης τροφίμων. Αρχικά η **κ. Anne-Laure Gassin** (ΓΔ Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων) ενημέρωσε τους πολίτες σχετικά με το σχέδιο δράσης της ΕΕ για τη σπατάλη τροφίμων. Ο **κ. Toine Timmermans** (Wageningen University & Research) παρουσίασε προσεγγίσεις για την αντιμετώπιση της σπατάλης τροφίμων σε εθνικό επίπεδο και τόνισε τη σημασία των συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Στη συνέχεια μια σειρά εμπειρογνομόνων και επαγγελματιών παρέιχε πιο συγκεκριμένα στοιχεία σε τρεις συντονισμένες συζητήσεις της ομάδας —μία ανά θεματική ενότητα.

Εικόνα 5: Πώς η επιτροπή γνώσης δημιούργησε με βάση τα αποτελέσματα των συζητήσεων των 12 ομάδων τρεις θεματικές ενότητες μεταξύ της 1ης και της 2ης συνεδρίασης (διαθέσιμη μόνο στα αγγλικά)

Citizen deliberation outcomes

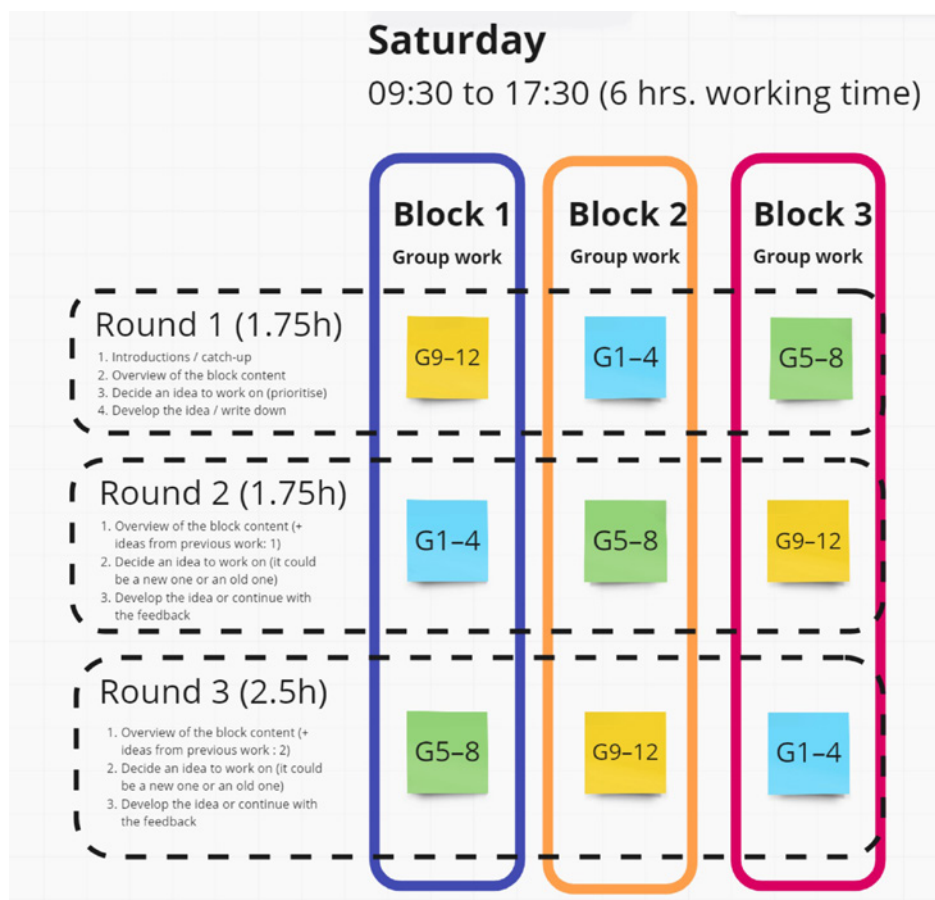

Ημέρα 2η (Σάββατο, 21 Ιανουαρίου 2023)

Τη δεύτερη ημέρα οι πολίτες εργάστηκαν σε 12 παράλληλες ομάδες, με την υποστήριξη έμπειρων διαμεσολαβητών και ταυτόχρονης διερμηνείας. Κατά το πρώτο μέρος της ημέρας, κάθε θεματική ενότητα ανατέθηκε σε τέσσερις ομάδες εργασίας, οι οποίες κλήθηκαν να διατυπώσουν μια ιδέα με βάση το περιεχόμενο της ενότητάς τους. Οι συντονιστές σημείωναν την/τις ιδέα/-ες σε πολύγλωσσα υπολογιστικά φύλλα που ήταν διασυνδεδεμένα με αυτά των άλλων ομάδων. Στον δεύτερο γύρο, στις ομάδες ανατέθηκε διαφορετική θεματική ενότητα. Τους ζητήθηκε να υποβάλουν σχόλια σχετικά με μια ιδέα που διατυπώθηκε

από άλλη ομάδα και να κάνουν τις δικές τους προτάσεις σχετικά με τα θέματα της ενότητας. Κατά τον τρίτο γύρο της ημέρας, οι ομάδες πέρασαν στην τελευταία θεματική τους ενότητα, και τους δόθηκαν άλλες δύο ιδέες που είχαν διατυπωθεί προηγουμένως για να τις σχολιάσουν. Επιπλέον, μπορούσαν να επιλέξουν μεταξύ της ανάπτυξης μιας νέας ιδέας ή της παροχής περαιτέρω σχολιασμού για ήδη διατυπωμένες ιδέες από τον δεύτερο γύρο. Καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας, οι πολίτες μπορούσαν να υποβάλλουν ερωτήσεις οι οποίες απαντήθηκαν κατά τη διάρκεια του Σαββατοκύριακου από εμπειρογνώμονες του ΚΓΠ.

Εικόνα 6: Οι 12 ομάδες εργασίας εξέτασαν και τις τρεις θεματικές ενότητες κατά τη διάρκεια της 2ης ημέρας (διαθέσιμη μόνο στα αγγλικά)

Ημέρα 3η (Κυριακή, 22 Ιανουαρίου 2023)

Την τρίτη ημέρα οι συμμετέχοντες συναντήθηκαν εκ νέου στο πλαίσιο των ομάδων εργασίας τους για τον τέταρτο και τελευταίο γύρο διαβουλεύσεων. Κάθε ομάδα εργασίας απέκτησε την «κυριότητα» δύο ή τριών ιδεών που εντάσσονταν στο πλαίσιο μίας θεματικής ενότητας και ενσωμάτωσε τα σχόλια που έλαβε για τις εν λόγω ιδέες από άλλες ομάδες. Στη συνέχεια ζητήθηκε από τις ομάδες να ενοποιήσουν το σύνολο των ιδεών που τους ανατέθηκαν. Έπειτα κάθε ομάδα εργασίας όρισε έναν πολίτη για να παρουσιάσει τις ενοποιημένες ιδέες όσον

αφορά τις συστάσεις της ομάδας σε μια διαδικτυακή ολομέλεια και να απαντήσει σε περαιτέρω ερωτήσεις από τους συντονιστές. Στο τέλος, οι κύριοι συντονιστές ζήτησαν από τους πολίτες να υποβάλουν τα σχόλιά τους σχετικά με τη δεύτερη συνεδρίαση της ομάδας και παρείχαν μια επισκόπηση της τρίτης συνεδρίασης.

Το αποτέλεσμα των συζητήσεων των ομάδων εργασίας ήταν η διατύπωση 24 ιδεών οι οποίες στη συνέχεια θα μετατρέπονταν σε τελικές συστάσεις κατά την τρίτη και τελευταία συνεδρίαση της ομάδας.

Πίνακας 4: Η ημερήσια διάταξη της 2ης συνεδρίασης

Παρασκευή (20 Ιανουαρίου 2023)	ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ		
14.30 – 15.00	Καλωσόρισμα και παρουσίαση της ημερήσιας διάταξης		
15.00 – 15.30	Παρουσιάσεις εγκάρσιου θέματος		
15.30 – 15.40	<i>Διάλειμμα</i>		
15.40 – 16.35	Συντονισμένη ομαδική συζήτηση σχετικά με τη θεματική ενότητα I: «Συνεργασία στην αλυσίδα αξίας των τροφίμων: Από το αγρόκτημα στο πιάτο»		
16.35 – 16.45	<i>Διάλειμμα</i>		
16.45 – 17.40	Συντονισμένη ομαδική συζήτηση σχετικά με τη θεματική ενότητα II: «Πρωτοβουλίες επιχειρήσεων τροφίμων»		
17.40 – 17.50	<i>Διάλειμμα</i>		
17.50 – 18.45	Συντονισμένη ομαδική συζήτηση σχετικά με τη θεματική ενότητα III: «Υποστήριξη της αλλαγής συμπεριφοράς των καταναλωτών»		
18.45 – 19.00	Επισκόπηση της ημερήσιας διάταξης για τις επόμενες ημέρες		
Σάββατο (21 Ιανουαρίου 2023)	ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
9.30 – 11.15	1ος γύρος: ανάπτυξη ιδεών για συστάσεις		
	Ομάδες εργασίας 1-4: Θεματική ενότητα II	Ομάδες εργασίας 5-8: Θεματική ενότητα III	Ομάδες εργασίας 9-12: Θεματική ενότητα I
11.15 – 11.30	<i>Διάλειμμα</i>		
11.30 – 13.15	2ος γύρος: σχολιασμός ιδεών και ανάπτυξη ιδεών για συστάσεις		
	Ομάδες εργασίας 1-4: Θεματική ενότητα I	Ομάδες εργασίας 5-8: Θεματική ενότητα II	Ομάδες εργασίας 9-12: Θεματική ενότητα III
13.15 – 14.45	<i>Διάλειμμα για μεσημεριανό γεύμα</i>		
14.45 – 16.00	3ος γύρος, μέρος 1: σχολιασμός ιδεών και ανάπτυξη ιδεών για συστάσεις		
	Ομάδες εργασίας 1-4: Θεματική ενότητα III	Ομάδες εργασίας 5-8: Θεματική ενότητα I	Ομάδες εργασίας 9-12: Θεματική ενότητα II
16.00 – 16.15	<i>Διάλειμμα</i>		
16.15 – 17.30	3ος γύρος, μέρος 2: σχολιασμός ιδεών και ανάπτυξη ιδεών για συστάσεις		
	Ομάδες εργασίας 1-4: Θεματική ενότητα III	Ομάδες εργασίας 5-8: Θεματική ενότητα I	Ομάδες εργασίας 9-12: Θεματική ενότητα II
Κυριακή (22 Ιανουαρίου 2023)	ΜΕΙΚΤΗ ΣΥΝΘΕΣΗ		
9.30 – 11.30	Ομάδες εργασίας 4ος γύρος: ενοποίηση ιδεών για συστάσεις		
	Ομάδες εργασίας 1-4: Θεματική ενότητα II	Ομάδες εργασίας 5-8: Θεματική ενότητα III	Ομάδες εργασίας 9-12: Θεματική ενότητα I
11.30 – 12.00	<i>Διάλειμμα</i>		
12.00 – 14.00	Ολομέλεια Παρουσίαση ιδεών και μετάβαση στην 3η συνεδρίαση		

3.4. 3Η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Κατά την τρίτη συνεδρίαση, στις 10-12 Φεβρουαρίου 2023, οι πολίτες οριστικοποίησαν τις συστάσεις τους. Συνεδριάζοντας διά ζώσης στις Βρυξέλλες, συζήτησαν χωρισμένοι σε 12 ομάδες εργασίας τα σχόλια και τις απόψεις εμπειρογνομόνων και ειδημόνων διαφόρων

υποβάθρων, πριν από την οριστικοποίηση των συστάσεων. Στην τελική ψηφοφορία, κάθε πολίτης εξέφρασε τη συμφωνία ή τη διαφωνία του με καθεμία από τις συστάσεις.

Ημέρα 1η (Παρασκευή, 10 Φεβρουαρίου 2023)

Εικόνα 7: Οι πολίτες συζητούν στην ολομέλεια

Η πρώτη ημέρα αναλώθηκε αποκλειστικά στη λήψη και τη συζήτηση σχολίων όσον αφορά τις ιδέες για συστάσεις που συντάχθηκαν στη δεύτερη συνεδρίαση. Σε συνεδρίαση της ολομέλειας, ειδικοί ομιλητές διαφόρων υποβάθρων (βλ. κεφάλαιο 2.5) διατύπωσαν γενικές παρατηρήσεις και ανέπτυξαν τις απόψεις τους όσον αφορά αυτά που πρότειναν οι πολίτες. Από τη δική τους οπτική γωνία, επισήμαναν τους τομείς στους οποίους εντόπιζαν είτε κενά είτε ευκαιρίες για βελτίωση των προτάσεων των πολιτών ως προς τον πιθανό αντίκτυπό τους στην πρόληψη της

σπατάλης τροφίμων. Στη συνέχεια, οι πολίτες είχαν την ευκαιρία να συζητήσουν με εμπειρογνώμονες για το πώς θα αναπτύξουν περαιτέρω τις ιδέες τους σε τρεις παράλληλες συνεδριάσεις ολομέλειας, καθεμία από τις οποίες αφορούσε μια συγκεκριμένη θεματική ενότητα. Εν προκειμένω, τέσσερις ομάδες εργασίας, αποτελούμενες από 50 πολίτες κατ' ανώτατο όριο έκαστη, συναντήθηκαν με τρεις εμπειρογνώμονες καθεμία (βλ. κεφάλαιο 2.5) και αντάλλαξαν απόψεις σχετικά με τον τρόπο περαιτέρω ανάπτυξης των ιδεών τους.

Ημέρα 2η (Σάββατο, 11 Φεβρουαρίου 2023)

Οι πολίτες επέστρεψαν στις 12 ομάδες εργασίας για να συντάξουν, να επεξεργαστούν και να οριστικοποιήσουν τις συστάσεις τους με βάση τις αρχικές ιδέες τους, τις απόψεις και τα σχόλια που διατυπώθηκαν κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων ολομέλειας, καθώς και τις συζητήσεις που ακολούθησαν. Κατά τη διάρκεια της εν λόγω διαδικασίας, εντόπισαν βασικά ζητήματα και τυχόν ελλείψεις πληροφορίες που εμπόδιζαν τη διατύπωση

ολοκληρωμένων και παράλληλα επακριβών συστάσεων. Για να απαντηθούν τα σχετικά ερωτήματα και να αρθούν τα πιθανά αδιέξοδα, αρκετοί εμπειρογνώμονες και μέλη του κέντρου γνώσεων και πληροφοριών συμμετείχαν στις συζητήσεις για μια σύντομη ανταλλαγή απόψεων, προτού οι πολίτες οριστικοποιήσουν τις συστάσεις τους, υποστηριζόμενοι στην εξεύρεση συναίνεσης από έμπειρους διαμεσολαβητές.

Ημέρα 3η (Κυριακή, 12 Φεβρουαρίου 2023)

Εικόνα 8: Οι πολίτες ψήφισαν επί όλων των συστάσεων χρησιμοποιώντας ψηφοδέλτια

Κατά την τελική συνεδρίαση ολομέλειας, οι εκπρόσωποι των 12 ομάδων εργασίας παρουσίασαν τις αντίστοιχες συστάσεις τους σε ολόκληρη την ομάδα πολιτών. Μετά την παρουσίαση όλων των συστάσεων ανά θεματική ενότητα, οι πολίτες κλήθηκαν να δηλώσουν «υπέρ» ή «κατά» με μυστική ψηφοφορία χρησιμοποιώντας ψηφοδέλτια. Υπήρχε επίσης η δυνατότητα αποχής. Σκοπός ήταν να επαληθευτεί το επίπεδο συναίνεσης επί των συστάσεων στο πλαίσιο όλης της ομάδας και εάν τυχάνουν σθεναρής υποστήριξης

(τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας παρατίθενται στον πίνακα 6). Τέλος, οι εργασίες της ομάδας ολοκληρώθηκαν με ευχαριστήριους λόγους από τον **κ. Colin Scicluna**, προϊστάμενο του ιδιαίτερου γραφείου της αντιπροέδρου για θέματα Δημοκρατίας και Δημογραφίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, την **κ. Sandra Gallina**, γενική διευθύντρια της ΓΔ Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων, και την **κ. Pia Ahrenkilde Hansen**, γενική διευθύντρια της ΓΔ Επικοινωνίας.

Πίνακας 5: Η ημερήσια διάταξη της 3ης συνεδρίασης

Παρασκευή (10 Φεβρουαρίου 2023)	ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ		
14.00 – 14.30	Καλωσόρισμα και παρουσίαση της ημερήσιας διάταξης		
14.30 – 15.30	Εισηγήσεις επί εγκάρσιων θεμάτων και στόχος των συστάσεων		
15.30 – 16.00	Διάλειμμα για καφέ		
16.00 – 18.00	Τρεις επιμέρους συνεδριάσεις ολομέλειας		
	Ομάδες εργασίας 1-4: Θεματική ενότητα II: «Πρωτοβουλίες επιχειρήσεων τροφίμων»	Ομάδες εργασίας 5-8: Θεματική ενότητα III: «Υποστήριξη της αλλαγής συμπεριφοράς των καταναλωτών»	Ομάδες εργασίας 9-12: Θεματική ενότητα I: «Συνεργασία στην αλυσίδα αξίας των τροφίμων: Από το αγρόκτημα στο πιάτο»
Σάββατο (11 Φεβρουαρίου 2023)	ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
9.00 – 10.30	Διαβούλευση σχετικά με την ιδέα 1 και σύνταξη της σύστασης 1		
10.30 – 11.00	Διάλειμμα για καφέ		
11.00 – 12.30	Διαβούλευση σχετικά με την ιδέα 2 και σύνταξη της σύστασης 2		
12.30 – 14.00	Διάλειμμα για μεσημεριανό γεύμα		
14.00 – 15.30	Εισηγήσεις των εμπειρογνομόνων σχετικά με τα σχέδια των συστάσεων 1 και 2		
15.30 – 16.00	Διάλειμμα για καφέ		
16.00 – 17.30	Οριστικοποίηση των συστάσεων 1 και 2		
Κυριακή (12 Φεβρουαρίου 2023)	Ολομέλεια		
9.00 – 9.15	Χαιρετισμοί		
9.15 – 9.50	Παρουσίαση των συστάσεων για τη θεματική ενότητα I και ψηφοφορία		
9.50 – 10.25	Παρουσίαση των συστάσεων για τη θεματική ενότητα II και ψηφοφορία		
10.25 – 11.00	Παρουσίαση των συστάσεων για τη θεματική ενότητα III και ψηφοφορία		
11.00 – 11.30	Διάλειμμα για καφέ		
11.30 – 11.45	Ομαδική φωτογραφία		
11.45 – 12.15	Παρουσίαση των αποτελεσμάτων		
12.15 – 12.45	Τελετουργικό και επίσημες ομιλίες από εκπροσώπους θεσμικών οργάνων της ΕΕ		
12.45 – 13.00	Αποχαιρετισμός		

Από τη συνεδρίαση προέκυψαν 23 συστάσεις, οι οποίες έλαβαν ποικίλα επίπεδα στήριξης κατά την τελική ψηφοφορία της τελευταίας ημέρας. Ο πίνακας 6 παρουσιάζει τις συστάσεις, ταξινομημένες με τη σειρά

παρουσιάσής τους στην ολομέλεια. Οι πλήρεις συστάσεις, συμπεριλαμβανομένων του τίτλου, του κύριου κειμένου, της αιτιολόγησης και περαιτέρω λεπτομερειών παρατίθενται στο παράρτημα.

Πίνακας 6: Συστάσεις

Αριθ.	Τίτλος της σύστασης	Υπέρ	Κατά	Αποχή
1	Όσο πιο κοντά είναι ο γεωργός, τόσο πιο ευτυχής είναι ο καταναλωτής: Λιγότερη σπατάλη, μεγαλύτερη βιωσιμότητα	120	15	5
2	Σπιτικές γεύσεις: Δημόσια και ιδιωτική στήριξη της τοπικής γεωργίας για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων	119	9	12
3	Μοιράσου το, μην το πετάς!	93	31	16
4	Ανταλλαγή δεδομένων και βέλτιστων πρακτικών σε ολόκληρη την Ευρώπη	97	27	16
5	Συλλογή δεδομένων από ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων	101	28	11
6	Η φωνή των πολιτών έχει σημασία: Συμμετοχή των πολιτών στην ευρωπαϊκή πολιτική για τα τρόφιμα	91	37	12
7	Μόλις το μαζέψαμε: Η αξία των εποχιακών τροφίμων	103	26	11
8	Δίκτυο ανταλλαγής τροφίμων σε επίπεδο ΕΕ	84	41	14
9	Προγραμματισμένες αγορές και αναδιανομή	85	38	16
10	Εστιατόριο σημαίνει «απόλαυση χωρίς σπατάλη»	113	17	9
11	Όλα τα απόβλητα έχουν βάρος	73	48	18
12	Σύστημα υποχρεωτικής αναφοράς για τη διαφάνεια σε συνδυασμό με κυρώσεις και ανταμοιβές	68	56	15
13	Νομοθεσία σε επίπεδο ΕΕ για την καταστροφή των απούλων τροφίμων — μια προσέγγιση στη μάθηση από ομοτίμους σε όλα τα κράτη μέλη	109	20	10
14	Διαφάνεια σχετικά με τη σπατάλη τροφίμων με σκοπό την προβολή και τη δράση	102	22	15
15	Καινοτομία στη συσκευασία και χρήση των συσκευασιών, κατά περίπτωση	116	18	5
16	Διεύρυνση του ορισμού της σπατάλης τροφίμων με σκοπό την εξοικονόμηση μη συγκομισθέντων τροφίμων	110	19	10
17	Ενθάρρυνση των ενηλίκων να θέσουν τη δράση για τη σπατάλη των τροφίμων ως προτεραιότητά τους	113	20	6
18	Διατροφική ευαισθητοποίηση και βιώσιμα τρόφιμα στα σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	123	9	7
19	Πρώθηση και υποστήριξη εφαρμογών και πλατφορμών ανταλλαγής τροφίμων που συνδέουν τους καταναλωτές μεταξύ τους	97	25	17
20	Εξοικονόμηση τροφίμων, εξοικονόμηση χρημάτων: Ευρωπαϊκή εκστρατεία κατά της σπατάλης τροφίμων σε συνεργασία με εμπόρους λιανικής πώλησης τροφίμων για τέσσερα Σαββατοκύριακα ανά έτος	98	31	10
21	«Τέρμα στη σπατάλη τροφίμων»: Εβδομάδα ευαισθητοποίησης σχετικά με τη σπατάλη τροφίμων στο σχολείο	116	16	7
22	Παροχή στους καταναλωτές των κλειδιών που τους επιτρέπουν να είναι ενήμεροι και αυτόνομοι όσον αφορά τον αντίκτυπό τους στη σπατάλη τροφίμων και να κατανοούν πώς να επεξεργάζονται, να διατηρούν και να επαναχρησιμοποιούν ένα προϊόν πριν από και μετά τη λήξη της ημερομηνίας. (η τελική ημερομηνία ανάλωσης είναι μια ημερομηνία ασφαλείας μετά την οποία ένα προϊόν δεν πρέπει να καταναλώνεται· η ένδειξη «ανάλωση κατά προτίμηση πριν από» δηλώνει την ημερομηνία έως την οποία ένα προϊόν διατηρεί τη βέλτιστη ποιότητά του)	108	26	5
23	Εφαρμογή τυποποιημένων πρακτικών σε επίπεδο λιανικής κατά την πρώθηση στους καταναλωτές προϊόντων κοντά στην ημερομηνία λήξης	109	18	12

Οι πολίτες αντάλλαξαν απόψεις σχετικά με την εμπειρία τους από τη συμμετοχή στην ομάδα Ευρωπαίων πολιτών στο πλαίσιο έρευνας υποβολής σχολίων. Μόλις το 4 % των πολιτών είχε λάβει μέρος σε συμμετοχική διαδικασία στο παρελθόν. Σύμφωνα με την οπτική τους, η ομάδα σημείωσε επιτυχία. Το 83 % των πολιτών πιστεύει ότι η ομάδα αντιπροσώπευε «πλήρως» (34 %) ή «κάπως» (49 %) ολόκληρη την κοινωνία, παρόλο που ορισμένοι παρατήρησαν ότι απουσίαζαν ορισμένες μειονεκτούσες

ομάδες. Όταν τους ζητήθηκε να αξιολογήσουν τη συνολική εμπειρία τους, το 97 % των συμμετεχόντων ήταν είτε «απολύτως ικανοποιημένοι» (66 %) είτε «σχετικά ικανοποιημένοι» (31 %) από την ομάδα πολιτών. Η μεγάλη πλειονότητα των πολιτών επίσης ανέφεραν ότι οι γνώσεις τους σχετικά με τη σπατάλη τροφίμων αυξήθηκαν (96 %), ότι η γνώμη τους για τη σπατάλη τροφίμων άλλαξε (77 %) και ότι σχημάτισαν θετικότερη άποψη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (64 %).

«Η συνεργασία με ανθρώπους από όλη την ΕΕ ήταν κάτι το εκπληκτικό, όπως και η διαπίστωση ότι η συντριπτική πλειονότητα ενδιαφέρεται και προσπαθεί να βρει τον σωστό τρόπο βελτίωσης της κατάστασης όσον αφορά τη σπατάλη τροφίμων».

Lucie, 40 ετών, Τσεχία

4. Επόμενα βήματα

Η ομάδα Ευρωπαίων πολιτών για τη σπατάλη τροφίμων ήταν η πρώτη του είδους της: ήταν η πρώτη διακρατική συνέλευση πολιτών που συγκροτήθηκε από εκτελεστικό όργανο σε σχέση με συγκεκριμένη πρόταση πολιτικής.

Οι 23 συστάσεις που υπέβαλαν οι πολίτες υιοθετούν μια **ευρεία συστημική προσέγγιση** και καταπιάνονται με την πρόληψη της σπατάλης τροφίμων στο πλαίσιο της λειτουργίας των συστημάτων τροφίμων γενικότερα. Οι συστάσεις των πολιτών συνδέουν τη μείωση της σπατάλης τροφίμων γενικότερα με μια δίκαιη και ισότιμη αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων που διασφαλίζει την αλληλεγγύη (π.χ. λαμβάνοντας υπόψη την ισορροπία δυνάμεων μεταξύ των παραγόντων της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων και αντιμετωπίζοντας τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές που μπορεί να οδηγήσουν σε σπατάλη τροφίμων· στηρίζοντας τους τοπικούς παραγωγούς κ.λπ.). Εν μέσω αύξησης των προκλήσεων για την επισιτιστική ασφάλεια, οι πολίτες συστήνουν μηχανισμούς για τη διευκόλυνση της αναδιανομής των πλεονασμάτων τροφίμων σε όσους έχουν ανάγκη και ζητούν να διευρυνθεί ο ορισμός της σπατάλης τροφίμων ώστε να συμπεριλάβει τα τρόφιμα που δεν έχουν συγκομισθεί και να ενθαρρυνθεί η μετασυγκομιδή. Εξ αρχής, οι πολίτες επικεντρώθηκαν στην ανάγκη συμμετοχής όλων των παραγόντων και ενίσχυσης της συνεργασίας σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων. Αυτή η **ολιστική προσέγγιση** αντικατοπτρίζεται επίσης στα τρία θέματα που πραγματεύονται οι συστάσεις των πολιτών: 1) συνεργασία στην αλυσίδα αξίας των τροφίμων: από το αγρόκτημα στο τραπέζι· 2) πρωτοβουλίες επιχειρήσεων τροφίμων· και 3) υποστήριξη για την αλλαγή της συμπεριφοράς των καταναλωτών.

Οι συστάσεις επιβεβαιώνουν την ανάγκη για μια **τεκμηριωμένη προσέγγιση** που θα καθοδηγεί την αποτελεσματική πρόληψη της σπατάλης τροφίμων από όλους τους παράγοντες, τονίζοντας τη σημασία της παρακολούθησης. Αναγνωρίζουν επίσης την ανάγκη να θέσει η ΕΕ **έναν πρωταρχικό στόχο** για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων, ενώ τα κράτη μέλη θα λαμβάνουν μέτρα για να διασφαλίσουν την επίτευξη αυτού του στόχου. Ο **ρόλος της εκπαίδευσης** όσον αφορά τα τρόφιμα, και ειδικότερα τη σπατάλη τροφίμων, είναι

εξέχων και λαμβάνει τον υψηλότερο βαθμό υποστήριξης από τους πολίτες. Αυτό στέλνει ένα ισχυρό μήνυμα στα κράτη μέλη σχετικά με τη σημασία της ενσωμάτωσης της διατροφικής εκπαίδευσης στα σχολικά προγράμματα που θα συμβάλει στην κατανόηση και την εκτίμηση της αξίας των τροφίμων από νεαρή ηλικία.

Ορισμένες συστάσεις αντικατοπτρίζουν τις **συνεχιζόμενες προσπάθειες** της Ευρωπαϊκής Επιτροπής από κοινού με τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη για την καταπολέμηση της σπατάλης τροφίμων σε ολόκληρη την ΕΕ. Για παράδειγμα, η Επιτροπή συνεργάζεται ήδη με τους σχετικούς φορείς για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών στον τομέα της πρόληψης της σπατάλης τροφίμων μέσω της πλατφόρμας της ΕΕ για την απώλεια και τη σπατάλη τροφίμων ⁽⁶⁾, η οποία δημιουργήθηκε το 2016, και ενθαρρύνει τις δεσμεύσεις των επιχειρήσεων τροφίμων μέσω του κώδικα δεοντολογίας της ΕΕ για υπεύθυνες επιχειρηματικές και εμπορικές πρακτικές στον τομέα των τροφίμων ⁽⁷⁾, που εγκρίθηκε από τα ενδιαφερόμενα μέρη το 2021. Η αντιμετώπιση της σπατάλης τροφίμων όσον αφορά τους καταναλωτές αποτελεί σημαντικό μέρος του έργου της Επιτροπής, είτε μέσω ειδικών προγραμμάτων (π.χ. το ευρωπαϊκό φόρουμ για τη σπατάλη τροφίμων από τους καταναλωτές δημοσίευσε μια συλλογή «βέλτιστων πρακτικών» ⁽⁸⁾ που περιλαμβάνει λύσεις, εργαλεία και συστάσεις για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων από τους καταναλωτές), είτε μέσω έρευνας και καινοτομίας ⁽⁹⁾, είτε μέσω επιχορηγήσεων ⁽¹⁰⁾ για τη στήριξη των ενδιαφερόμενων μερών ώστε να αναλάβουν δράση. Οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τη διευκόλυνση της δωρεάς τροφίμων ⁽¹¹⁾ μπορούν να στηρίξουν την εφαρμογή εναρμονισμένων προσεγγίσεων από τα κράτη μέλη, όπως προτείνεται από τους πολίτες της ΕΕ.

Ταυτόχρονα, οι συστάσεις υποδεικνύουν **σημεία προς περαιτέρω εξέταση**, για παράδειγμα την απαγόρευση της καταστροφής των ασφαλών πλεονασμάτων τροφίμων. Παρότι αντικατοπτρίζεται ήδη στην ιεράρχηση των αποβλήτων [που κατοχυρώνεται στην ευρωπαϊκή νομοθεσία για τα απόβλητα ⁽¹²⁾], η αρχή αυτή θα μπορούσε να εξεταστεί περαιτέρω στο πλαίσιο των εργασιών της Επιτροπής για τη θέσπιση βιώσιμων

⁽⁶⁾ https://food.ec.europa.eu/safety/food-waste/eu-actions-against-food-waste/eu-platform-food-losses-and-food-waste_el

⁽⁷⁾ https://food.ec.europa.eu/horizontal-topics/farm-fork-strategy/sustainable-food-processing/code-conduct_el

⁽⁸⁾ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC133004>

⁽⁹⁾ Βλέπε, για παράδειγμα, το έργο «Changing practices and habits through open, responsible, and social innovation towards zero food waste» (Chorizo) (<https://chorizoproject.eu>).

⁽¹⁰⁾ https://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/eu-food-loss-waste-prevention-hub/new/show/4956

⁽¹¹⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής με θέμα «Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ σχετικά με τη δωρεά τροφίμων» (ΕΕ C 361 της 25.10.2017, σ. 1) [[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017XC1025\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017XC1025(01))].

⁽¹²⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2018/851 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2018, για την τροποποίηση της οδηγίας 2008/98/ΕΚ για τα απόβλητα (ΕΕ L 150 της 14.6.2018, σ. 109) (<https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2018/851/oj?locale=el>).

συστημάτων τροφίμων, έτσι ώστε να διασφαλιστεί ότι θα χρησιμοποιούνται για κατανάλωση από τον άνθρωπο περισσότερα από τα παραγόμενα τρόφιμα. Επιπλέον, οι συστάσεις **υποδεικνύουν επίσης ορισμένους τομείς πιθανής μελλοντικής δράσης** για την Επιτροπή, για τα κράτη μέλη και άλλους παράγοντες, όπως η βελτίωση της προβολής και της συνεργασίας με τους πολίτες σε ολόκληρη την ΕΕ: για παράδειγμα, η Διεθνής Ημέρα Ευαισθητοποίησης για την Απώλεια και τη Σπατάλη Τροφίμων των Ηνωμένων Εθνών ⁽¹³⁾ δεν είναι αρκετά γνωστή· ορισμένοι πολίτες έμαθαν για το ζήτημα της σπατάλης τροφίμων μόνο όταν κλήθηκαν να συμμετάσχουν στην ομάδα· και επίσης υπάρχει έλλειψη ευαισθητοποίησης σχετικά με τις υπό εξέλιξη εργασίες στα κράτη μέλη όπου ζουν. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να συνεργάζεται με τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη για την περαιτέρω ευαισθητοποίηση και την υποστήριξη της αλλαγής συμπεριφοράς όσον αφορά τη σπατάλη τροφίμων.

Όσον αφορά τη χάραξη πολιτικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το **αποτέλεσμα των συζητήσεων της ομάδας πολιτών** θα **στηρίξει το γενικό έργο της Επιτροπής για τη σπατάλη τροφίμων και θα χρησιμεύσει ως οδηγός βοηθώντας τα κράτη μέλη να επιτύχουν τους μελλοντικούς στόχους**. Οι συστάσεις συμπληρώνουν την εκτίμηση επιπτώσεων και τη δημόσια διαβούλευση που διεξήγαγε η Επιτροπή για

να στηρίξει τον καθορισμό στόχων της ΕΕ για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων και ελήφθησαν υπόψη κατά την προετοιμασία της νομοθετικής πρότασης, η οποία εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 5 Ιουλίου 2023. Στο πλαίσιο της στοχευμένης αναθεώρησης της οδηγίας-πλαισίου για τα απόβλητα ⁽¹⁴⁾, η Επιτροπή πρότείνει τον καθορισμό στόχων για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων που πρέπει να επιτευχθούν από τα κράτη μέλη έως το 2030, έτσι ώστε να ενισχυθεί η συμβολή της ΕΕ στην υλοποίηση των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών. Μαζί με τη νομοθετική πρόταση, δημοσιεύθηκε και μια συντομότερη «Έκθεση των πολιτών» ⁽¹⁵⁾ σχετικά με το έργο των πολιτών. Πλέον, η επιτυχία της ομάδας πολιτών θα εξαρτηθεί από τον βαθμό στον οποίο τα κράτη μέλη θα λάβουν υπόψη τις συστάσεις των πολιτών και θα τις μετατρέψουν σε συγκεκριμένα μέτρα και δράσεις πολιτικής, όπως και όπου είναι απαραίτητο.

Οι συστάσεις της ομάδας πολιτών θα κοινοποιηθούν και θα συζητηθούν και στην πλατφόρμα της ΕΕ για την απώλεια και τη σπατάλη τροφίμων, με τη συμμετοχή των κρατών μελών και των ενδιαφερόμενων μερών, ώστε να μπορέσουν να τις λάβουν υπόψη στα προγράμματά τους για την πρόληψη της σπατάλης τροφίμων. Οι πολίτες θα ενημερώνονται για τις βασικές εξελίξεις στην ΕΕ στον τομέα της πρόληψης της σπατάλης τροφίμων, όπως είναι η έγκριση της νομοθετικής πρότασης.

⁽¹³⁾ https://food.ec.europa.eu/safety/food-waste/international-day-awareness-food-loss-and-waste_en

⁽¹⁴⁾ Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2008/98/ΕΚ για τα απόβλητα, COM(2023)420 final (https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:05b634bd-1b4e-11ee-806b-01aa75ed71a1.0007.02/DOC_1&format=PDF).

⁽¹⁵⁾ https://food.ec.europa.eu/system/files/2023-07/fw_eu-actions_ia_report-2023_annex-016.pdf

Παράρτημα: Πλήρεις συστάσεις

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ Ι — ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΑΛΥΣΙΔΑ ΑΞΙΑΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ: ΑΠΟ ΤΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ ΣΤΟ ΠΙΑΤΟ

ΣΥΣΤΑΣΗ 1

Όσο πιο κοντά είναι ο γεωργός, τόσο πιο ευτυχής είναι ο καταναλωτής: Λιγότερη σπατάλη, μεγαλύτερη βιωσιμότητα

Συνιστούμε στην ΕΕ να συνεχίσει το έργο της με πολιτικές και πρωτοβουλίες για τη στήριξη των παραγωγών μικρής κλίμακας στις εμπορικές συναλλαγές τους με εμπόρους λιανικής πώλησης και σουπερμάρκετ. Οι μεγάλοι έμποροι λιανικής πώλησης / μεταποιητές διαθέτουν σαφές πλεονέκτημα ισχύος σε αυτήν τη σχέση και συχνά κατευθύνουν το εμπόριο προς όφελός τους, με αποτέλεσμα ενίοτε τη σπατάλη τροφίμων.

Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή σε τρεις πτυχές:

1. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της θα πρέπει να ενθαρρύνουν τους εμπόρους λιανικής πώλησης και τα σουπερμάρκετ να προμηθεύονται πάντα από τον πλησιέστερο δυνατό παραγωγό. Επιπλέον, θα πρέπει να διερευνήσουν και να αναπτύξουν κίνητρα που θα ενθαρρύνουν τους εμπόρους λιανικής πώλησης να ακολουθήσουν αυτές τις συστάσεις.
2. Η ΕΕ πρέπει να παρακολουθεί και να εντοπίζει την απαγόρευση των ακυρώσεων της τελευταίας στιγμής από το 2019 και να είναι έτοιμη να παρέμβει σε περίπτωση μη τήρησής της.
3. Η ΕΕ πρέπει να συνεχίσει να εργάζεται με πολιτικές για τα άσχημα/παραμορφωμένα τρόφιμα και να διερευνήσει περαιτέρω τις συνέπειες σε σχέση με τη σπατάλη τροφίμων όταν τα προϊόντα αυτά απορρίπτονται.

Σκεπτικό/αιτιολόγηση

Η στήριξη των παραγωγών μικρής κλίμακας και η πώληση των προϊόντων τους σε κοντινή απόσταση έχουν μεγάλη δυνατότητα να μειώσουν τη σπατάλη τροφίμων με διάφορους τρόπους, τόσο κατά μήκος της αξιακής αλυσίδας όσο και στα νοικοκυριά:

- Όταν η μεταφορά τροφίμων διαρκεί μεγάλο χρονικό διάστημα και τα σουπερμάρκετ επιδιώκουν την οικονομική αποδοτικότητα αυξάνοντας τους όγκους, είναι πιθανό να υπάρξει σπατάλη τροφίμων.
- Οι τοπικοί παραγωγοί μπορούν να είναι πιο προσαρμοσμένοι και να ανταποκρίνονται ταχύτερα στις αλλαγές της ζήτησης, γεγονός που μπορεί να μειώσει τα απόβλητα.
- Τα τρόφιμα που προέρχονται από κοντινούς παραγωγούς είναι συχνά υψηλότερης ποιότητας και μεγαλύτερης διάρκειας, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε λιγότερα απόβλητα στα νοικοκυριά.
- Μπορεί να αποφευχθεί η απόρριψη τροφίμων που πετάγονται σήμερα επειδή δεν έχουν το σωστό σχήμα.
- Η σπατάλη τροφίμων λόγω ακυρώσεων της τελευταίας στιγμής μπορεί να αποφευχθεί εάν θεσπιστούν πιο ολοκληρωμένοι κανονισμοί και πλαίσια για τη στήριξη των μικρών παραγωγών.

Συμπληρωματικές σημειώσεις

Θετική επίδραση στην επισιτιστική ασφάλεια και στην υγεία.

Επισήμανση της σημασίας του συνδυασμού της παρούσας σύστασης με άλλες πρωτοβουλίες που επικεντρώνονται στη συμπεριφορά των καταναλωτών, στην ευαισθητοποίηση του κοινού και στην εκπαίδευση για την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών και τη βελτίωση της γενικής κατανόησης της σπατάλης τροφίμων και της σχέσης της με την τοπική παραγωγή τροφίμων.

Προκλήσεις:

- Συμβιβασμός με την αρχή της ΕΕ για το ελεύθερο εμπόριο και την ελεύθερη αγορά. Ως εκ τούτου, μπορεί να υπάρξουν αντιρρήσεις από μεγάλες εταιρείες / εμπόρους λιανικής πώλησης και ομάδες συμφερόντων.
- Είναι σημαντικό να εξεταστεί και να συζητηθεί τι είναι «τοπικό» και τι είναι «βραχεία αλυσίδα εφοδιασμού» κατά την περαιτέρω επεξεργασία της παρούσας σύστασης, δεδομένου ότι δεν υπάρχει κοινός ορισμός για το θέμα αυτό σε επίπεδο ΕΕ.
- Η εποχικότητα των προϊόντων και η ζήτηση των καταναλωτών μπορούν να αποτελέσουν πρόκληση για μια δυνητικά περιορισμένη προσφορά λόγω της εστίασης σε τρόφιμα που προέρχονται από βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού τροφίμων.

ΣΥΣΤΑΣΗ 2**Σπιτικές γεύσεις: Δημόσια και ιδιωτική στήριξη της τοπικής γεωργίας για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων**

Συνιστούμε στις τοπικές και περιφερειακές αρχές να στηρίζουν τους τοπικούς γεωργούς με πρακτικές λύσεις και πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στη μείωση της σπατάλης τροφίμων. Στόχος είναι να ενθαρρυνθούν τα ενδιαφερόμενα μέρη να συνεργαστούν στενότερα για να προωθήσουν αυτές τις πρωτοβουλίες και, ως εκ τούτου, να δημιουργήσουν ένα βιώσιμο σύστημα τροφίμων προς όφελος τόσο των γεωργών όσο και των καταναλωτών. Προτείνονται διάφορες πρωτοβουλίες που μπορούν να δρομολογήσουν οι τοπικές αρχές:

1. Φορολογικές ελαφρύνσεις και επιδοτήσεις για γεωργούς μικρής κλίμακας.
2. Στήριξη των τοπικών γεωργών για την εξεύρεση νέων αγορών όπου μπορούν να προστατευτούν από αθέμιτες σχέσεις ισχύος με εμπόρους λιανικής πώλησης, για παράδειγμα με τη διάθεση δημόσιων χώρων για πωλήσεις.
3. Ενθάρρυνση διαδικασιών και πρωτοβουλιών χωρίς αποκλεισμούς με ενδιαφερόμενα μέρη της αξιακής αλυσίδας, για το έργο σχετικά με τη σπατάλη τροφίμων, για παράδειγμα με την προώθηση της χρήσης «εφαρμογών για τη σπατάλη τροφίμων» σε μια πόλη.
4. Στήριξη ενώσεων και άλλων φορέων που στηρίζουν τους τοπικούς γεωργούς σε θέματα σπατάλης τροφίμων, όπως οι τράπεζες τροφίμων.

Σκεπτικό/αιτιολόγηση

Η στήριξη των παραγωγών μικρής κλίμακας και οι πωλήσεις των προϊόντων τους σε κοντινή απόσταση έχουν μεγάλη δυνατότητα να μειώσουν τη σπατάλη τροφίμων με διάφορους τρόπους, τόσο κατά μήκος της αξιακής αλυσίδας αξίας όσο και στα νοικοκυριά:

- Όταν η μεταφορά τροφίμων διαρκεί μεγάλο χρονικό διάστημα και τα σουπερμάρκετ επιδιώκουν την οικονομική αποδοτικότητα αυξάνοντας τους όγκους, είναι πιθανό να υπάρξει σπατάλη τροφίμων.
- Οι τοπικοί παραγωγοί μπορούν να ανταποκρίνονται ταχύτερα στις αλλαγές της ζήτησης και να είναι πιο προσαρμόσιμοι στις αλλαγές, γεγονός που μπορεί να μειώσει τα απόβλητα.
- Τα τρόφιμα που προέρχονται από τοπικούς παραγωγούς είναι συχνά υψηλότερης ποιότητας και μεγαλύτερης διάρκειας, γεγονός που σημαίνει ότι οι βραχύτερες αξιακές αλυσίδες θα μειώναν τα απόβλητα τόσο σε επίπεδο μεταφορών όσο και σε επίπεδο νοικοκυριών.

Συμπληρωματικές σημειώσεις

Επισήμανση της σημασίας του συνδυασμού της παρούσας σύστασης με άλλες πρωτοβουλίες που επικεντρώνονται στη συμπεριφορά των καταναλωτών, στην ευαισθητοποίηση του κοινού και στην εκπαίδευση για την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών και τη βελτίωση της γενικής κατανόησης της σπατάλης τροφίμων και της σχέσης της με την τοπική παραγωγή τροφίμων.

Βασικές προκλήσεις

- Ευρύ πεδίο εφαρμογής και πολυπλοκότητα της σύστασης. Θα χρειαστεί χρόνος για να αναλυθούν και να εφαρμοστούν πολλές από τις προτεινόμενες πρωτοβουλίες και απαιτούνται αξιόπιστα συστήματα παρακολούθησης.
- Συμβιβασμός με την αρχή της ΕΕ για το ελεύθερο εμπόριο και την ελεύθερη αγορά, η οποία μπορεί να θέσει υπό αμφισβήτηση την πρωτοβουλία και την αποδοχή της από διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη.

ΣΥΣΤΑΣΗ 3**Μοιράσου το, μην το πετάς!**

Συνιστούμε οι τράπεζες τροφίμων, και οι αναδιανομείς εν γένει, να λαμβάνουν οικονομική στήριξη σε βασικό επίπεδο από τις κυβερνήσεις μέσω ενός διαρθρωτικού συστήματος κοινού σε ολόκληρη την Ευρώπη, αντί να εργάζονται κατά κύριο λόγο με ιδιωτικές δωρεές (αλλά όχι να χρηματοδοτούνται 100 %, ώστε να μην μετατρέπονται σε επιχείρηση). Συνιστούμε επίσης μια πλατφόρμα που θα συνδέει τις διάφορες υφιστάμενες εφαρμογές που συνδέουν τους εμπόρους λιανικής πώλησης με τις τράπεζες τροφίμων. Η πλατφόρμα θα πρέπει να είναι φιλική προς τον χρήστη, αποτελεσματική και να τελεί υπό κεντρική διαχείριση. Συνιστούμε επίσης τα τρόφιμα που αναδιανέμονται (με δωρεά ή πώληση σε χαμηλότερη τιμή) από τους εμπόρους λιανικής πώλησης σε τράπεζες τροφίμων να παραδίδονται εγκαίρως και σε καλή κατάσταση, κατά προτίμηση 3-5 ημέρες πριν χαλάσουν (αντί της ισχύουσας 48ωρης κατευθυντήριας γραμμής). Το κίνητρο για να γίνει αυτό θα μπορούσε να είναι έκπτωση φόρου για τους εμπόρους λιανικής πώλησης, η οποία, όσο πιο κοντά είναι η αναδιανομή στην ημερομηνία λήξης των ειδών, τόσο να μειώνεται. Πρέπει να δωρίζουν μια ελάχιστη ποσότητα τροφίμων για να είναι επιλέξιμοι για την εν λόγω έκπτωση.

Σκεπτικό/αιτιολόγηση

Δεδομένου ότι η σπατάλη τροφίμων δεν μπορεί να αποφευχθεί πλήρως στο ισχύον σύστημα, θα πρέπει τουλάχιστον να εργαστούμε για τη διάσωση των τροφίμων που σπαταλώνται. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να αξιοποιήσουμε όλα τα ήδη διαθέσιμα εργαλεία (τράπεζες τροφίμων, εφαρμογές, σχετικές ενώσεις, πρωτοβουλίες κ.λπ.).

Συμπληρωματικές σημειώσεις

Μια πρόκληση είναι ο τρόπος με τον οποίο θα ενισχυθεί η ικανότητα των τραπεζών τροφίμων χωρίς να μετατραπούν σε επιχειρηματικό κλάδο (καθώς κυρίως θέλουμε να διαχειριστούμε τη σπατάλη τροφίμων σε προηγούμενο στάδιο).

ΣΥΣΤΑΣΗ 4**Ανταλλαγή δεδομένων και βέλτιστων πρακτικών σε ολόκληρη την Ευρώπη**

Συνιστούμε στις κυβερνήσεις κάθε χώρας να ανταλλάσσουν τα δεδομένα και τις βέλτιστες πρακτικές τους σχετικά με δράσεις που στοχεύουν σε όλα τα στάδια της αλυσίδας σπατάλης των τροφίμων, από τους παραγωγούς έως τους καταναλωτές και την πλατφόρμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη σπατάλη τροφίμων (πλατφόρμα της ΕΕ για την απώλεια και τη σπατάλη τροφίμων). Στη συνέχεια, οι πληροφορίες αυτές θα αποτελέσουν αντικείμενο διαχείρισης και ανάλυσης από ειδική επιτροπή ερευνητών της ΕΕ που εργάζονται για την προώθηση των ορθών πρακτικών και την εύκολη πρόσβαση σε αυτές. Τα δεδομένα σχετικά με τις ορθές πρακτικές θα πρέπει να κατηγοριοποιούνται ανά τύπο παραγωγής και τύπο κατανάλωσης. Επιπλέον, θέλουμε να προωθήσουμε ένα δίκτυο πόλεων/περιφερειών που θα έχουν πρόσβαση στα δεδομένα και θα αξιοποιούν τις πρακτικές που λειτουργούν καλύτερα για αυτές, με βάση παρόμοια πρότυπα κατανάλωσης και παραγωγής. Το δίκτυο δημιουργείται έτσι ώστε οι κοινότητες αυτές να μαθαίνουν η μία από την άλλη με βάση αυτές τις ομοιότητες. Η έννοια των «δίδυμων πόλεων» θα μπορούσε να εφαρμοστεί για τον σκοπό αυτό: πόλεις με παρόμοια ζητήματα σπατάλης τροφίμων συνεργάζονται για την επίλυσή τους.

Σκεπτικό/αιτιολόγηση

Οι βέλτιστες πρακτικές θα μπορούσαν να ανταλλάσσονται αποτελεσματικότερα και με μεγαλύτερη συνέπεια. Επίσης, κάτι τέτοιο θα αξιοποιούσε τόσο την πλατφόρμα της ΕΕ για την απώλεια και τη σπατάλη τροφίμων όσο και την έννοια των Eurocities και των «δίδυμων πόλεων». Θέλουμε να ενδυναμώσουμε τη συνεργασία των πόλεων και των περιφερειών σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Συμπληρωματικές σημειώσεις

ΣΥΣΤΑΣΗ 5

Συλλογή δεδομένων από ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων

Συνιστούμε τα δεδομένα σχετικά με το πώς, πού, ποιος, γιατί και πότε παρατηρείται σπατάλη τροφίμων σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων να συλλέγονται από φορέα της ΕΕ ή άλλους οργανισμούς ή ερευνητικά ιδρύματα. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί με:

1. Ανάλυση της συμπεριφοράς μεμονωμένων καταναλωτών μέσω εφαρμογών (app).
2. Διά ζώσης συλλογή δεδομένων, μέσω της έρευνας του Ευρωβαρόμετρου.
3. Έρευνες που αποστέλλονται σε σχολεία και άλλους εκπαιδευτικούς οργανισμούς. Θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί πριν/μετά από σχολική παρέμβαση με αντικείμενο τη σπατάλη τροφίμων.
4. Χρήση των μελών της ομάδας πολιτών ως αντιπροσωπευτικής ομάδας για ερευνητικούς σκοπούς.
5. Μια μελέτη παρέμβασης θα μπορούσε να είναι η μελέτη αρχείων περιοδικής καταγραφής της συμπεριφοράς των καταναλωτών. Έμπνευση από ομάδες παρακολούθησης καταναλωτών του Βελγίου και των Κάτω Χωρών.
6. Χρήση επιστημονικά επικυρωμένων μέτρων από πανεπιστήμια.
7. Μελέτες παρατήρησης — συγκεκριμένα, μελέτη των πραγματικών ποσοτήτων αποβλήτων με βάση τις υφιστάμενες διαδικασίες διαχείρισης αποβλήτων των πόλεων και των δήμων.
8. Συγκέντρωση και σύγκριση τιμολογίων από αλληλεπιδράσεις σουπερμάρκετ/γεωργών.
9. Τυποποίηση των εντύπων για την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τη σπατάλη.

Σκεπτικό/αιτιολόγηση

Αυτό το συνιστούμε διότι, εάν γνωρίζουμε πού, πότε και γιατί σπαταλάμε τρόφιμα, μπορούμε να δρομολογήσουμε πιο στοχευμένες εκστρατείες ευαισθητοποίησης και να παράσχουμε λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με το πού θα μπορούσαμε να έχουμε τον μεγαλύτερο αντίκτυπο στη μείωση της σπατάλης τροφίμων. Η ομάδα μας πιστεύει ότι, με τη συλλογή ακριβέστερων δεδομένων σχετικά με το πού ακριβώς σπαταλώνται τα τρόφιμα στην τροφική αλυσίδα, τότε θα είμαστε σε θέση να εφαρμόσουμε αποτελεσματικότερα τις λύσεις μας για τη σπατάλη τροφίμων. Η τρέχουσα κοινή μεθοδολογία για τη συλλογή δεδομένων της ΕΕ σχετικά με τα απόβλητα τροφίμων [όπως ορίζονται με την κατ' εξουσιοδότηση απόφαση (ΕΕ) 2019/1597 της Επιτροπής] επικεντρώνεται στη μέτρηση της ποσότητας των αποβλήτων, ενώ σκοπός της πρότασής μας είναι η συλλογή λεπτομερέστερων στοιχείων σχετικά με το ποιος, πότε και πού της σπατάλης τροφίμων. Αυτά τα πρόσθετα έργα/πρωτοβουλίες συλλογής δεδομένων θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τη συμπλήρωση των ποσοτικών δεδομένων που συλλέγονται κατά τη νέα ετήσια υποβολή εκθέσεων από τα κράτη μέλη. Θα παρείχαν πιο συγκεκριμένα δεδομένα σχετικά με το «τι, πώς, ποιος, πότε και πού» της σπατάλης τροφίμων.

Συμπληρωματικές σημειώσεις

Σημειώσεις σχετικά με τα δεδομένα που θέλουμε να συγκεντρώσουμε: Θα πρέπει να συλλέξουμε δεδομένα σχετικά με το «τι, πώς, ποιος, πότε και πού» της σπατάλης τροφίμων. **Τι/Πότε:** Τι τρόφιμα σπαταλάμε και σε ποιες περιπτώσεις; Τι ακριβώς πετάνε οι άνθρωποι — πόσα γραμμάρια απομένουν στο πιάτο; Δεδομένα σχετικά με την ποσότητα που αγοράζουμε έναντι της ποσότητας που πετάμε. **Τρόπος:** Πώς σπαταλώνται — απορρίπτονται; Έχουν μαγειρευτεί πολύ αργά/αλλοιωθεί/λήξει; Αγοράσαμε πάρα πολλά; Θα μπορούσαν επίσης να ληφθούν υπόψη οι πολιτισμικές διαφορές. **Ποιος:** Ποιος στην αλυσίδα εφοδιασμού σπαταλάει τρόφιμα — διανομείς, καταναλωτές κ.λπ.; Σε επίπεδο καταναλωτών, υπάρχει ανάλυση του ποιοι καταναλωτές σπαταλούν τα περισσότερα τρόφιμα — αυτό θα μπορούσε να συνδέεται με την ηλικία ή τη χώρα; (Σημείωση: Θα θέλουν οι πολίτες να παρέχουν αυτά τα δεδομένα;).

Σχετικά με το σημείο 5): Η επωνυμία της εταιρείας από την οποία αντλούμε έμπνευση είναι «Growth for Knowledge/GFK».

Η ομάδα πιστεύει ότι ο σεβασμός της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των Ευρωπαίων πολιτών είναι πολύ σημαντικός. Όλες οι μελέτες που εκπονούνται με βάση τη σύστασή μας θα πρέπει να σέβονται τα ανωτέρω.

ΣΥΣΤΑΣΗ 6**Η φωνή των πολιτών έχει σημασία: Συμμετοχή των πολιτών στην ευρωπαϊκή πολιτική για τα τρόφιμα**

Με βάση τη Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης και την τρέχουσα ομάδα πολιτών της ΕΕ για τη σπατάλη τροφίμων, συνιστούμε τη δημιουργία τοπικών και εθνικών φόρουμ συμμετοχής των πολιτών. Στα φόρουμ αυτά θα ανατεθεί η παρακολούθηση, η επιτήρηση και η παροχή συμβουλών σχετικά με τις εθνικές στρατηγικές για την εφαρμογή των οδηγιών της ΕΕ για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων από τη σκοπιά των πολιτών. Συνιστούμε επίσης η πλατφόρμα της ΕΕ για τη σπατάλη τροφίμων να περιλαμβάνει την εκπροσώπηση και τη συμμετοχή των πολιτών, στοιχεία που θα συντονίζουν τις ανταλλαγές μεταξύ των φόρουμ συμμετοχής. Τόσο σε εθνικό όσο και σε ενωσιακό επίπεδο, τα φόρουμ θα πρέπει να παρέχουν πλατφόρμα για ανταλλαγή πληροφοριών και αμοιβαία μάθηση μεταξύ πολιτών/καταναλωτών, ενδιαφερόμενων μερών και υπευθύνων χάραξης πολιτικής.

Σκεπτικό/αιτιολόγηση

Προτείνουμε αυτήν τη σύσταση διότι είναι σημαντικό να δοθεί φωνή στους πολίτες, να διασφαλιστεί δίκαιη και διαφανής διαδικασία και να δοθεί η δυνατότητα στους πολίτες και στους φορείς λήψης αποφάσεων να συντονίζονται και να μαθαίνουν ο ένας από τον άλλο. Οι πολίτες γνωρίζουν καλύτερα από οποιονδήποτε τις καταστάσεις που βιώνουν και οι απόψεις τους πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε τοπικό, εθνικό και ενωσιακό επίπεδο.

Συμπληρωματικές σημειώσεις**ΣΥΣΤΑΣΗ 7****Μόλις το μαζέψαμε: Η αξία των εποχιακών τροφίμων**

Συνιστούμε την αλλαγή των καταναλωτικών συνθηκών ενημερώνοντας τους καταναλωτές για την αξία των εποχιακών τροφίμων. Αυτό θα πρέπει να γίνει με σαφείς σημάσεις στα καταστήματα, οι οποίες θα επιτρέπουν στους καταναλωτές να αναγνωρίζουν σαφώς τα εποχιακά προϊόντα. Οι πληροφορίες σχετικά με την εποχικότητα θα πρέπει επίσης να κοινοποιούνται σε ευρύ κοινό μέσω εκστρατειών ενημέρωσης του κοινού. Η ενημέρωση των καταναλωτών μέσω σημάτων στα ράφια και εκστρατειών μπορεί να ενθαρρύνει τους παραγωγούς να καλλιεργήσουν εποχιακά προϊόντα. Συνιστούμε επίσης την παραγωγή καλύτερων δεδομένων σχετικά με τις πλέον αποτελεσματικές μεθόδους παροχής κινήτρων για την παραγωγή εποχιακών προϊόντων και τον περιορισμό της εισαγωγής μη εποχιακών τροφίμων χαμηλής ποιότητας.

Σκεπτικό/αιτιολόγηση

Προτείνουμε αυτήν τη σύσταση διότι τα μη εποχιακά τρόφιμα εισάγονται συχνά και/ή είναι κατώτερης ποιότητας από τα εποχιακά τρόφιμα. Τα προϊόντα υψηλότερης ποιότητας μπορούν να επηρεάσουν τη συμπεριφορά των καταναλωτών, καθώς τείνουμε να εκτιμούμε περισσότερο τα τρόφιμα υψηλότερης ποιότητας, με αποτέλεσμα να σπαταλάμε λιγότερο.

Συμπληρωματικές σημειώσεις

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ II — ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΣΥΣΤΑΣΗ 8

Δίκτυο ανταλλαγής τροφίμων σε επίπεδο ΕΕ

Συνιστούμε στους μεγάλους διανομείς να συνδέονται άμεσα μέσω ενός μητρώου σε πανευρωπαϊκό ιστότοπο που θα επιτρέπει την ανταλλαγή τροφίμων που δεν έχουν ακόμα λήξει ή πλεονασμάτων τροφίμων. Η ιστοσελίδα θα αποτρέψει τη σπατάλη τροφίμων καθιστώντας δυνατή την επικοινωνία μεταξύ των επιπέδων (βλ. κατωτέρω) και με την επόμενη τομεακή μονάδα στην αλυσίδα εφοδιασμού. Οι επιχειρήσεις μπορούν να εγγράφονται και να προσφέρουν ή να αγοράζουν πλεονάσματα τροφίμων σε χαμηλότερη τιμή. Θα υπάρχουν τρία επίπεδα:

1. Το πρώτο επίπεδο θα αποτελείται από παραγωγούς, γεωργούς και διανομείς.
2. Το δεύτερο επίπεδο θα περιλαμβάνει σουπερμάρκετ, τράπεζες τροφίμων και κοινοτικές κουζίνες.
3. Το τρίτο επίπεδο περιλαμβάνει τους καταναλωτές και τα νοικοκυριά.

Σκεπτικό/αιτιολόγηση

Συμπληρωματικές σημειώσεις

ΣΥΣΤΑΣΗ 9

Προγραμματισμένες αγορές και αναδιανομή

Συνιστούμε την ανάπτυξη νομικού πλαισίου για την εναρμόνιση της νομοθεσίας των κρατών μελών σχετικά με τις πρακτικές για ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού όσον αφορά την ανακατανομή των πλεονασμάτων τροφίμων και των τροφίμων που πρόκειται να λήξουν, λαμβανομένων υπόψη των κανονισμών ασφαλείας και της πρόβλεψης δεδομένων. Οι αγορές θα πρέπει να προσαρμόζονται σε ό,τι θα πωληθεί. Τα σουπερμάρκετ και οι προμηθευτές θα μπορούσαν να ενθαρρυνθούν με οφέλη (για παράδειγμα, μέσω φορολογικών ελαφρύνσεων) για την πώληση σε χαμηλότερη τιμή ή τη δωρεά.

Σκεπτικό/αιτιολόγηση

Συμπληρωματικές σημειώσεις

ΣΥΣΤΑΣΗ 10

Εστιατόριο σημαίνει «απόλαυση χωρίς σπατάλη»

Συνιστούμε στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα το ακόλουθο σχέδιο για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων στα εστιατόρια. Μόλις εκπληρωθούν ορισμένα ποιοτικά κριτήρια (όπως αυτά που περιγράφονται παρακάτω και ορισμένα άλλα), θα πρέπει να επιτρέπεται σε όλα τα είδη εστιατορίων να επιδεικνύουν λογότυπο (το οποίο είναι εναρμονισμένο σε ολόκληρη την ΕΕ). Το λογότυπο θα διαφημίζει τη δυνατότητα λήψης τροφίμων που δεν καταναλώθηκαν για το σπίτι και οι σερβιτόροι θα πρέπει να παρέχουν συσκευασίες τροφίμων για την παραλαβή των τροφίμων που δεν καταναλώθηκαν για το σπίτι. Τα εστιατόρια που εφαρμόζουν το σχέδιο του λογότυπου θα αναγράφουν στα μενού τους ένα πρόσθετο κείμενο στο οποίο θα αναφέρεται ότι «μπορείτε να πάρετε το φαγητό που δεν καταναλώσατε στο σπίτι σας». Εάν εξακολουθούν να υπάρχουν μαγειρεμένα τρόφιμα που δεν έχουν καταναλωθεί, θα πρέπει να προσφέρονται στους εργαζομένους. Εάν υπάρχουν από την κουζίνα ωμά τρόφιμα που δεν έχουν καταναλωθεί, θα πρέπει να προσφέρονται σε τράπεζες τροφίμων/άλλα φιλανθρωπικά ιδρύματα.

Εάν τα τρόφιμα δεν είναι βρώσιμα, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ανανεώσιμης ενέργειας. Για να ενθαρρυνθούν τα εστιατόρια να πληρούν αυτά τα ποιοτικά κριτήρια (ή περαιτέρω ποιοτικά κριτήρια), θα πρέπει να παρέχεται οικονομική στήριξη στα εστιατόρια για την υλοποίηση αυτού του σχεδίου. Μια φορολογική ελάφρυνση θα μπορούσε να χρησιμεύσει ως οικονομικό κίνητρο και θα μπορούσε να χορηγηθεί πρόσθετη ενίσχυση. Δεδομένου ότι υπολείμματα κουζίνας μπορούν να ζυγίζονται ή να μετρώνται, θα μπορούσαν να παρακολουθούνται και να λαμβάνονται υπόψη για τη φορολογική ελάφρυνση.

Σκεπτικό/αιτιολόγηση

Αυτό το συνιστούμε διότι θα μείωνε τη σπατάλη τροφίμων που προέρχεται από εστιατόρια και θα μείωνε σημαντικά το αίσθημα ντροπής που θα μπορούσε να προκύψει όταν ζητείται φαγητό που δεν έχει καταναλωθεί. Εάν τα εστιατόρια λειτουργήσουν ως πρότυπα, τα ιδιωτικά νοικοκυριά θα ενθαρρυνθούν επίσης να μειώσουν τη σπατάλη τροφίμων.

Συμπληρωματικές σημειώσεις

ΣΥΣΤΑΣΗ 11**Όλα τα απόβλητα έχουν βάρος**

Συνιστούμε οι οργανισμοί που είναι αρμόδιοι για τη διαχείριση των αποβλήτων να υποχρεούνται να ζυγίζουν ή να μετρούν τα οργανικά απόβλητα. Βραχυπρόθεσμα, το σχέδιο θα πρέπει να επικεντρώνεται στους δημόσιους οργανισμούς (π.χ. σχολεία και νοσοκομεία), ολόκληρες γειτονιές ή συνοικίες και, μακροπρόθεσμα, θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει τα ιδιωτικά νοικοκυριά. Οι εκπρόσωποι των εν λόγω ιδρυμάτων/συνοικιών και, σε μεταγενέστερο στάδιο, των ιδιωτικών νοικοκυριών θα πρέπει να λαμβάνουν τακτικά εκθέσεις και συγκρίσεις με προηγούμενες περιόδους και συγκρίσεις με άλλες οντότητες. Αυτό οδηγεί σε μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση και αποτελεί κίνητρο για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων. Δεν χρειάζεται να μετράται με τον ίδιο τρόπο σε όλες τις χώρες, αρκεί να είναι συγκρίσιμη σε μια αντίστοιχη χώρα.

Σκεπτικό/αιτιολόγηση

Το συνιστούμε διότι θα διευρύνει την ευαισθητοποίηση των καταναλωτών. Θα χρησιμεύσει επίσης ως κίνητρο για τη βελτίωση και τη μείωση της σπατάλης τροφίμων. Τα αποτελέσματα της σύστασης μπορούν να μετρώνται βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, ώστε να παρέχονται ορισμένα κίνητρα για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων.

Συμπληρωματικές σημειώσεις**ΣΥΣΤΑΣΗ 12****Σύστημα υποχρεωτικής αναφοράς για τη διαφάνεια σε συνδυασμό με κυρώσεις και ανταμοιβές**

Συνιστούμε τη θέσπιση συστήματος αναφοράς (συγκεκριμένα παρόμοιο με την πιστοποίηση ISO) για τον καθορισμό ειδικών προτύπων σε ολόκληρη την αξιακή αλυσίδα, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγών, των παρασκευαστών, των εμπόρων λιανικής πώλησης, των σουπερμάρκετ, των εστιατορίων και των ξενοδοχείων. Θα πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ μεγάλων και μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) με βάση τις υφιστάμενες κατηγορίες για την ταξινόμηση των μεγεθών των εταιρειών. Θα πρέπει να προβλέπονται κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης των προτύπων και ανταμοιβή σε περίπτωση υπέρβασης των επιδόσεων εκ μέρους των εταιρειών. Θα πρέπει να υπάρχει ένα σχετικό σύστημα επιβολής προστίμων ανάλογο με τη σοβαρότητα της παράβασης και το μέγεθος της εταιρείας. Οι ανταμοιβές θα πρέπει πρωτίστως να βασίζονται σε ένα σύστημα επισήμανσης, για παράδειγμα, στις βαθμίδες ΑΒΓ, ή ενδεχομένως σε οικονομικά κίνητρα, ιδίως για τις ΜΜΕ. Οι ανεξάρτητοι και εξωτερικοί ελεγκτές πρέπει να είναι οι επιφορτισμένοι με την υποβολή εκθέσεων και όχι οι εταιρείες. Οι δημόσιες αρχές σε επίπεδο κρατών μελών (π.χ. υπουργεία ή ρυθμιστικοί φορείς) είναι υπεύθυνες για τη διασφάλιση της εφαρμογής και της παρακολούθησης. Τα δεδομένα θα πρέπει να είναι προσβάσιμα από το κοινό και να παρέχουν τη δυνατότητα της μάθησης από ομότιμους. Η Επιτροπή θα πρέπει να έχει καθήκοντα εποπτείας και συντονισμού.

Σκεπτικό/αιτιολόγηση

Είναι σημαντικό, για λόγους διαφάνειας, τα δεδομένα των επισημάνσεων να είναι διαθέσιμα και προσβάσιμα σε όσους επιθυμούν περισσότερες πληροφορίες από μια απλή επισήμανση.

Συμπληρωματικές σημειώσεις

ΣΥΣΤΑΣΗ 13**Νομοθεσία σε επίπεδο ΕΕ για την καταστροφή των απούλητων τροφίμων — μια προσέγγιση στη μάθηση από ομότιμους σε όλα τα κράτη μέλη**

Πρέπει να διασφαλιστεί ότι τα τρόφιμα χρησιμοποιούνται σε διάφορες φάσεις πριν απορριφθούν. Προτεραιότητα είναι η αποφυγή της σπατάλης τροφίμων, αλλά, εάν αυτό δεν είναι δυνατόν, εφαρμόζεται ο ακόλουθος κύκλος: ανθρώπινη κατανάλωση, κατανάλωση από ζώα, βιοκαύσιμα και λιπασματοποίηση. Τα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα για την απαιτούμενη υποδομή που θα καταστήσει δυνατή την εφαρμογή. Η ΕΕ θέτει ως πρωταρχικό στόχο τη μείωση της σπατάλης τροφίμων κατά ένα ορισμένο ποσοστό. Τα κράτη μέλη καθορίζουν εθνικά πρότυπα ώστε να επιτευχθεί συλλογικά ο στόχος της ΕΕ. Τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν είτε εθελοντικά είτε υποχρεωτικά μέτρα για τη συμμόρφωση των εταιρειών. Η μείωση πρέπει να είναι δυνατόν να προσδιοριστεί ποσοτικά. Μετά από μια πιλοτική φάση που επικεντρώνεται στα σουπερμάρκετ και τις προσαρμογές που βασίζονται στη μάθηση από ομότιμους, η βέλτιστη πρακτική θα πρέπει να αποτελεί κατευθυντήρια γραμμή για όλα τα κράτη μέλη.

Σκεπτικό/αιτιολόγηση

Το γαλλικό παράδειγμα δεν λειτουργεί και, ως εκ τούτου, χρειαζόμαστε μια καλύτερη λύση, για παράδειγμα μια πλατφόρμα όπως στη Φινλανδία, όπου οι εταιρείες θα μπορούν να αναφορτώνουν τρόφιμα που θα κατέληγαν στα απορρίμματα. Μια νομοθεσία που απαγορεύει τη σπατάλη τροφίμων πρέπει να παραμείνει γενική ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι αποκλίνοσες νοοτροπίες των κρατών μελών.

Συμπληρωματικές σημειώσεις**ΣΥΣΤΑΣΗ 14****Διαφάνεια σχετικά με τη σπατάλη τροφίμων με σκοπό την προβολή και τη δράση**

Συνιστούμε σε όλους τους συμμετέχοντες στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων, εκτός από τα μεμονωμένα νοικοκυριά, να έχουν την υποχρέωση να μετρούν και να υποβάλουν με διαφάνεια εκθέσεις σχετικά με την αντιμετώπιση της σπατάλης τροφίμων και τον χειρισμό της. Περαιτέρω έμφαση θα πρέπει επίσης να δοθεί στην ανάγκη για νέες επιλογές όσον αφορά τη συλλογή δεδομένων, καθώς και στη συμπερίληψη της απώλειας τροφίμων στον γεωργικό τομέα.

Επιπλέον, θα πρέπει να ακολουθήσουν διαφοροποιημένα κίνητρα για την προώθηση των εθελοντικών συμφωνιών, ώστε να στηριχθούν τα ιδρύματα ώστε να διαδραματίσουν πρωτοποριακό ρόλο. Επίσης, τα διορθωτικά μέτρα συμβάλλουν στη σημασία της συμπερίληψης όλων των συμμετεχόντων στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων (εκτός από τα μεμονωμένα νοικοκυριά).

Η ΕΕ θα πρέπει να προβεί σε αξιολόγηση των βέλτιστων πρακτικών των διαφόρων κρατών μελών όσον αφορά τις υφιστάμενες δομές και τα κίνητρα για την υποβολή εκθέσεων, καθώς και τα διορθωτικά μέτρα. Αυτό συμβάλλει στη θέσπιση ενός περαιτέρω ενσωματωμένου πλαισίου ώστε η ΕΕ να καταστήσει τα δεδομένα πιο συγκρίσιμα.

Σκεπτικό/αιτιολόγηση

Αυτό το συνιστούμε διότι η ευαισθητοποίηση σχετικά με την υφιστάμενη σπατάλη τροφίμων αποτελεί τη βάση για την εφαρμογή περαιτέρω προσεγγίσεων, όπως κίνητρα, καινοτόμες εθελοντικές συμφωνίες και διορθωτικοί μηχανισμοί για την αποφυγή της σπατάλης τροφίμων.

Συμπληρωματικές σημειώσεις

Ως παράδειγμα κινήτρων, θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί μια πανευρωπαϊκή τεχνική επισήμανσης για να αξιοποιηθούν οι στρατηγικές μάρκετινγκ. Ένα άλλο παράδειγμα θα μπορούσε να είναι η κατάλληλη οικονομική αποζημίωση για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων.

ΣΥΣΤΑΣΗ 15**Καινοτομία στη συσκευασία και χρήση των συσκευασιών, κατά περίπτωση**

Συνιστούμε να πραγματοποιηθούν περαιτέρω επενδύσεις στην επιστημονική έρευνα σχετικά με καινοτόμους και εναλλακτικούς βιώσιμους τρόπους συσκευασίας. Αυτό συμβάλλει στην αύξηση της διάρκειας ζωής, στη βελτίωση του μεγέθους της συσκευασίας για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων και στη διασφάλιση καλύτερης ασφάλειας των τροφίμων για τη μεταφορά τους. Η ΕΕ θα πρέπει να στηρίξει αυτόν τον στόχο οικονομικά και πολιτικά μέσω κατάλληλων προγραμμάτων, όπως η χρηματοδότηση νεοφυών επιχειρήσεων και μικρότερων καινοτόμων δυνάμεων. Επιπλέον, συνιστούμε τη στήριξη των εμπορών λιανικής πώλησης ώστε να πωλούν τρόφιμα χωρίς συσκευασία, όπου αυτό είναι δυνατόν, χωρίς να μειώνεται η ασφάλεια των τροφίμων.

Σκεπτικό/αιτιολόγηση

Αυτό το συνιστούμε διότι εξακολουθούμε να βασιζόμαστε σε μεγάλο βαθμό στη συσκευασία, ιδίως όσον αφορά τη μεταφορά και την ασφάλεια των τροφίμων. Ως εκ τούτου, πιστεύουμε ότι η στήριξη καινοτομιών (έρευνας / νεοφυών επιχειρήσεων) όσον αφορά τις φιλικές προς το περιβάλλον συσκευασίες μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη αυτού του στόχου. Από τη μία πλευρά, η προσαρμογή του μεγέθους των συσκευασιών των ευαλλοίωτων τροφίμων θα μπορούσε να μειώσει τη σπατάλη τροφίμων, θα πρέπει ωστόσο να ληφθεί υπόψη ο κίνδυνος αύξησης των απορριμμάτων συσκευασίας (στόχος της προαναφερθείσας έρευνας θα πρέπει να είναι η πρόληψη του φαινομένου αυτού). Από την άλλη πλευρά, θα πρέπει να προσφέρονται ατομικές μερίδες στα άτομα που μπορούν να φέρουν τη δική τους συσκευασία (επίσης για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και της σπατάλης άλλων αγαθών). Εάν αναπτύξουμε μια δομή φιλικών προς το περιβάλλον συσκευασιών και προσαρμοστούν οι υποδομές της, μπορεί τελικά να επιτευχθεί αποδοχή από τους καταναλωτές.

Συμπληρωματικές σημειώσεις

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ III — ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ

ΣΥΣΤΑΣΗ 16

Διεύρυνση του ορισμού της σπατάλης τροφίμων με σκοπό την εξοικονόμηση μη συγκομισθέντων τροφίμων

Συνιστούμε τα μη συγκομισθέντα τρόφιμα να ενσωματωθούν στον ευρωπαϊκό ορισμό της σπατάλης τροφίμων. Θέλουμε επίσης οι γεωργοί να έχουν τη δυνατότητα να εμπορεύονται τα μη τέλεια αλλά ακόμη βρώσιμα προϊόντα. Για να αποφευχθεί η απώλεια τροφίμων, οι γεωργοί θα πρέπει να λαμβάνουν σημάσεις που θα ανακοινώνουν ότι τα μη συγκομισθέντα τρόφιμα μπορούν να συγκομίζονται από νοικοκυριά και ΜΚΟ.

Η ιδέα αυτή πρέπει να κοινοποιηθεί σε δύο ομάδες:

- στους πολίτες μέσω της εκστρατείας που αναπτύσσεται στη σύσταση 20
- στους γεωργούς μέσω των υπουργείων γεωργίας των κρατών μελών. Οι τελευταίοι θα πρέπει να εφαρμόσουν τη σύσταση αυτή σε συντονισμό με τους τοπικούς δήμους και τις ενώσεις παραγωγών.

Σκεπτικό/αιτιολόγηση

Αυτό το συνιστούμε διότι η σπατάλη βρώσιμων τροφίμων είναι παράλογη. Η άμεση συγκομιδή συμβάλλει στην αναγνώριση του έργου που επιτελούν οι γεωργοί και στην εκτίμηση για τα τρόφιμα που παράγουν.

Συμπληρωματικές σημειώσεις

Μια πρόκληση είναι ότι δεν θέλουμε να κατηγορήσουμε τους γεωργούς.

ΣΥΣΤΑΣΗ 17

Ενθάρρυνση των ενηλίκων να θέσουν τη δράση για την σπατάλη των τροφίμων ως προτεραιότητά τους

Συνιστούμε σε κάθε κράτος μέλος να εφαρμόσει ένα πρόγραμμα για τους ενήλικες με σκοπό την αύξηση της ευαισθητοποίησης και των γνώσεων σχετικά με το κόστος της σπατάλης τροφίμων και τα οφέλη της πρόληψής της σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Αυτό θα πρέπει να βασίζεται στα βέλτιστα διαθέσιμα στοιχεία (σύσταση 5) για να υπογραμμιστεί ο επείγων χαρακτήρας του προβλήματος. Θα πρέπει να περιλαμβάνει εφαρμογές (σύσταση 18), εκστρατείες (συστάσεις 4 και 20), περαιτέρω εκπαίδευση και κατάρτιση για άτομα που εργάζονται στη βιομηχανία τροφίμων, εσωτερικά προγράμματα κατάρτισης για επαγγελματίες, καθώς και ντοκιμαντέρ και τηλεοπτικά προγράμματα σχετικά με το θέμα. Ορισμένες δυνατότητες θα μπορούσαν να υπάρχουν στις σύντομες διαφημίσεις που δείχνουν τα οφέλη της επαναχρησιμοποίησης των τροφίμων, στην προώθηση της Κυριακής ως ημέρας κατανάλωσης τροφίμων που δεν έχουν καταναλωθεί και στη δημιουργία παιχνιδιών με διαγωνισμούς μαγειρικής για νεαρούς ενήλικες με σκοπό τη συμμετοχή των ραδιοτηλεοπτικών φορέων.

Η ενημέρωση των πολιτών, μέσω απλών μηνυμάτων ή ωθήσεων, σχετικά με τα οικονομικά και περιβαλλοντικά οφέλη της μη σπατάλης τροφίμων είναι σημαντική.

Βασικός παράγοντας για τη διάδοση των πληροφοριών θα μπορούσε να είναι τα μέσα ενημέρωσης, ειδικότερα οι δημόσιοι ραδιοτηλεοπτικοί σταθμοί και η τηλεόραση, τα έντυπα μέσα, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, οι δημόσιοι οργανισμοί, τα μουσεία και οι έμποροι λιανικής πώλησης. Τα υφιστάμενα θεσμικά όργανα της ΕΕ θα μπορούσαν να αναπτύξουν πόρους για τη στήριξη των κρατών μελών (για παράδειγμα, το Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ιστορίας).

Σκεπτικό/αιτιολόγηση

Αυτό το συνιστούμε διότι άλλες συστάσεις αφορούν την εκπαίδευση των παιδιών, αλλά χρειαζόμαστε επίσης δράσεις που θα έχουν άμεσο βραχυπρόθεσμο αντίκτυπο στη γενιά που αγοράζει και μαγειρεύει σήμερα.

Συμπληρωματικές σημειώσεις

Ένα όφελος είναι ότι οι ωθήσεις κατά της σπατάλης τροφίμων που χρησιμοποιούνται στα σουπερμάρκετ θα εξορροπήσουν το μάρκετινγκ που ωθεί τους ανθρώπους να αγοράσουν υπερβολικά μεγάλες ποσότητες.

ΣΥΣΤΑΣΗ 18**Διατροφική ευαισθητοποίηση και βιώσιμα τρόφιμα στα σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης**

Συνιστούμε τη συμπερίληψη των θεμάτων των βιώσιμων τροφίμων και της διατροφής στα προγράμματα σπουδών των σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, είτε μέσω της δημιουργίας νέων υποχρεωτικών αυτοτελών μαθημάτων, όπως υπάρχουν ήδη σε ορισμένες χώρες, είτε μέσω της συμπερίληψής τους σε υφιστάμενα υποχρεωτικά μαθήματα. Η παρούσα σύσταση αποσκοπεί στην αύξηση της ευαισθητοποίησης των μαθητών σχετικά με τη σπατάλη τροφίμων μέσω συζητήσεων σχετικά με τις κοινωνικοοικονομικές αξίες, τη βιώσιμη παραγωγή και κατανάλωση, τις αγοραστικές συμπεριφορές, τα οικονομικά των νοικοκυριών και μέσω πρακτικών εμπειριών που φέρνουν πιο κοντά τα σχολεία και τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις. Για να υλοποιηθεί αυτή η σύσταση, αναμένουμε από την ΕΕ να θέσει σε εφαρμογή δύο προϋποθέσεις. Πρώτον, χρειαζόμαστε μια πολυσυμμετοχική εκστρατεία ευαισθητοποίησης για τη δημιουργία και την ενίσχυση της δυναμικής σχετικά με το θέμα (σύσταση 20). Δεύτερον, πρέπει να στηρίξουμε τους εκπαιδευτικούς μέσω προγραμμάτων κατάρτισης και παιδαγωγικών ανταλλαγών και παιδαγωγικού υλικού, αξιοποιώντας τα υφιστάμενα δίκτυα και τις αποδεδειγμένες βέλτιστες πρακτικές. Μολονότι αναγνωρίζουμε ότι οι αλλαγές αυτές μπορεί να χρειαστούν χρόνο για να εφαρμοστούν, είναι σημαντικό να οργανωθούν ήδη ημέρες ή εβδομάδες δράσης σχετικά με το θέμα της σπατάλης τροφίμων στα σχολεία, με την κινητοποίηση διαφόρων κοινωνικών φορέων (σύσταση 21).

Σκεπτικό/αιτιολόγηση

Η σπατάλη τροφίμων είναι το σύμπτωμα ευρύτερων συστημικών ζητημάτων που σχετίζονται με τον τρόπο με τον οποίο παράγουμε, αγοράζουμε και καταναλώνουμε τρόφιμα σήμερα στην Ευρώπη και, ως εκ τούτου, οποιαδήποτε παιδαγωγική δράση πρέπει να υπερβαίνει τη σπατάλη τροφίμων και να λαμβάνει υπόψη τις αξίες και το επιθυμητό μέλλον για την παραγωγή και την κατανάλωση στην Ευρώπη. Η εκπαίδευση παραμένει εθνική αρμοδιότητα και κάθε κράτος μέλος έχει διαφορετικά προγράμματα σπουδών. Αναγνωρίζουμε αυτές τις διαφορές, ενθαρρύνοντας παράλληλα την ΕΕ να προωθήσει φιλόδοξες δράσεις, με νέα και/ή υφιστάμενα σχολικά μαθήματα, όπως η γεωγραφία ή η οικονομία.

Συμπληρωματικές σημειώσεις**ΣΥΣΤΑΣΗ 19****Προώθηση και υποστήριξη εφαρμογών και πλατφορμών ανταλλαγής τροφίμων που συνδέουν τους καταναλωτές μεταξύ τους**

Συνιστούμε στην ΕΕ να προωθήσει και να στηρίξει υφιστάμενες εφαρμογές και πλατφόρμες, όπως η Olio ή η FoodSharing.de. Τα εργαλεία που πρέπει να προωθηθούν πρέπει να πληρούν ορισμένα βασικά κριτήρια και να αξιολογούνται αναλόγως: φιλικότητα προς τον χρήστη, πλούτος της βάσης δεδομένων, ανεξαρτησία, προσαρμοστικότητα στα τοπικά πλαίσια και πραγματικός αντίκτυπος στον περιορισμό της σπατάλης τροφίμων. Οι ενωσιακές, εθνικές και περιφερειακές αρχές πρέπει να είναι προορατικές για την προώθηση των πλέον ελπιδοφόρων υφιστάμενων εργαλείων και τη στήριξή τους, κυρίως, αλλά όχι μόνο οικονομικά, για την ανάπτυξη και τη συντήρησή τους μέσω των διαφόρων προγραμμάτων έρευνας, δράσης και χρηματοδότησης. Η δημόσια χρηματοδότηση θα πρέπει να ενθαρρύνει την ποιοτική και ουδέτερη πληροφόρηση, χωρίς διαφημίσεις.

Σκεπτικό/αιτιολόγηση

Υπάρχουν πολλές εφαρμογές που συνδέουν διάφορους παράγοντες, από επιχειρήσεις με καταναλωτές, ή καταναλωτές με καταναλωτές. Ορισμένα από αυτά τα εργαλεία μπορεί να έχουν αποδειχθεί επιτυχημένα όσον αφορά τη σύνδεση των καταναλωτών μεταξύ τους, βοηθώντας τους να εξοικονομούν τρόφιμα. Ωστόσο, φαίνεται ότι έχουν περιορισμένη γεωγραφική κάλυψη ή δεν είναι αρκετά γνωστά στους Ευρωπαίους. Πιστεύουμε ότι είναι σημαντικό για την ΕΕ και τα κράτη μέλη να στηρίξουν ενεργά τις τεχνολογικές καινοτομίες με μεγάλο αντίκτυπο, αφήνοντας την πόρτα ανοικτή σε νέες ιδέες και καινοτομίες που θα αναδυθούν και θα καταστούν βιώσιμες μακροπρόθεσμα.

Συμπληρωματικές σημειώσεις

ΣΥΣΤΑΣΗ 20**Εξοικονόμηση τροφίμων, εξοικονόμηση χρημάτων: Ευρωπαϊκή εκστρατεία κατά της σπατάλης τροφίμων σε συνεργασία με εμπόρους λιανικής πώλησης τροφίμων για τέσσερα Σαββατοκύριακα ανά έτος**

Συνιστούμε στην ΕΕ να συντονίσει μια εκστρατεία με επίκεντρο τα καταστήματα πώλησης τροφίμων (έμποροι λιανικής πώλησης τροφίμων, σουπερμάρκετ, υπεραγορές, μικρότερα καταστήματα) που θα συμμετάσχουν στα κράτη μέλη. Η εκστρατεία αυτή θα διεξάγεται κατά τη διάρκεια τεσσάρων Σαββατοκύριακων κάθε χρόνο και θα επικεντρώνεται στο θέμα «εξοικονόμηση τροφίμων, εξοικονόμηση χρημάτων». Εναπόκειται στα διάφορα κράτη μέλη να αποφασίσουν ποια Σαββατοκύριακα θα επιλέξουν. Η επιλογή της ημερομηνίας θα πρέπει να βασίζεται στον στόχο της ευαισθητοποίησης σχετικά με τις συνήθειες αγοράς τροφίμων (για παράδειγμα, κοντά σε εθνικούς ή πολιτιστικούς εορτασμούς) και την εποχικότητα (για παράδειγμα, κοντά στην περίοδο συγκομιδής). Η εκστρατεία θα αποτελέσει πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία θα αναπτύξει ένα ενιαίο οπτικό σχέδιο (ίδιο λογότυπο, χρωματικό κώδικα κ.λπ.) για όλα τα κράτη μέλη. Στη συνέχεια, η εκστρατεία θα υλοποιηθεί σε εθνικό επίπεδο και θα προσαρμοστεί ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες κάθε χώρας, το ετήσιο ημερολόγιό της, τις διατροφικές συνήθειες κ.λπ.

Σκεπτικό/αιτιολόγηση

Αυτό το συνιστούμε διότι είναι σημαντικό να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση των πολιτών σχετικά με τη σπατάλη τροφίμων. Υπάρχει μόνο η Διεθνής ημέρα ευαισθητοποίησης για τη μείωση της απώλειας και της σπατάλης τροφίμων, η οποία είναι άγνωστη στους πολίτες και χάνεται μέσα στην πληθώρα διεθνών ημερών. Η νέα εκδήλωση θα λαμβάνει χώρα κατά τη διάρκεια τεσσάρων Σαββατοκύριακων ετησίως. Αυτό θα ενισχύσει την προβολή του ζητήματος στους Ευρωπαίους πολίτες και η μορφή των επαναλαμβανόμενων Σαββατοκύριακων κατά τη διάρκεια του έτους θα είναι πιο χρήσιμη από μία μόνο ημέρα. Αυτό θα ήταν επίσης ένας τρόπος διαφοροποίησης της ευρωπαϊκής εκδήλωσης από τις συνήθειες διεθνείς ημέρες.

Συμπληρωματικές σημειώσεις

- Ένα όφελος της σύστασής μας είναι ότι θα αυξήσει την ευαισθητοποίηση των Ευρωπαίων πολιτών σχετικά με την αγορά, την κατανάλωση και την εποχικότητα τροφίμων, ως τρόπους αποφυγής της σπατάλης τροφίμων. Η διοργάνωση εκστρατείας που θα λαμβάνει χώρα τέσσερα Σαββατοκύριακα τον χρόνο θα έχει ως αποτέλεσμα να διαβιβάζονται σε τακτική βάση τα μηνύματα στους πολίτες. Ένα άλλο όφελος θα είναι η ενθάρρυνση της συνεργασίας με τους εμπόρους λιανικής πώλησης τροφίμων στο πλαίσιο αυτής της εκστρατείας και η συμμετοχή των εμπόρων λιανικής πώλησης τροφίμων στην καταπολέμηση της σπατάλης τροφίμων.
- Μεταξύ των προκλήσεων περιλαμβάνεται το ζήτημα του τρόπου συμμετοχής των εμπόρων λιανικής πώλησης τροφίμων/των πρατηρίων τροφίμων στην εκδήλωση. Επειδή στόχος των εμπόρων λιανικής πώλησης τροφίμων είναι να πωλούν όσο το δυνατόν περισσότερο, ορισμένοι μπορεί να είναι απρόθυμοι να ενθαρρύνουν τους ανθρώπους να καταναλώνουν λιγότερα τρόφιμα ή να υιοθετούν διαφορετικές καταναλωτικές συνήθειες. Από την άλλη πλευρά, στόχος όλων των καταστημάτων, συμπεριλαμβανομένων των καταστημάτων που πωλούν τρόφιμα, είναι να παράγουν κέρδη και, ως εκ τούτου, θα μπορούσαν να θεωρήσουν την εκδήλωση στρατηγική για την ανάπτυξη μιας καλής εικόνας μέσω της συμμετοχής τους στην καταπολέμηση της σπατάλης τροφίμων. Μια άλλη πρόκληση αφορά τα ειδικά χαρακτηριστικά και το ετήσιο ημερολόγιο στα εθνικά κράτη μέλη της ΕΕ: ορισμένες χώρες δεν γιορτάζουν τα Χριστούγεννα ή τα γιορτάζουν σε διαφορετικές ημερομηνίες, ενώ οι διακοπές μπορεί να διαφέρουν από χώρα σε χώρα.
- Άλλες λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής της σύστασης:
- Χρήση διαφοροποιημένων πηγών για την εκστρατεία κατά της σπατάλης τροφίμων σε συνεργασία με τους εμπόρους λιανικής πώλησης τροφίμων: παραδοσιακά μέσα ενημέρωσης (τηλεόραση, εφημερίδες), μέσα κοινωνικής δικτύωσης, χρήση τοπικών επηρεαστών γνώμης, διαφήμιση. Αξιοποιήστε την ευκαιρία των τεσσάρων Σαββατοκύριακων για να διαδώσετε μια ισχυρή εκστρατεία μηδενικής σπατάλης τροφίμων.
- Τα Σαββατοκύριακα αυτά, η ΕΕ θα πρέπει να ενημερώνει σχετικά με τους εμπόρους λιανικής πώλησης τροφίμων που έχουν ήδη οργανώσει και αναπτύξει πρωτοβουλίες για την καταπολέμηση της σπατάλης τροφίμων. Η ΕΕ θα πρέπει να στηρίζει αυτές τις ήδη υφιστάμενες πρωτοβουλίες και να επικοινωνήσει σχετικά με τις ορθές πρακτικές, προβάλλοντας ένα θετικό αφήγημα. Δεν θα πρέπει να προβάλλουμε σοκαριστικά μηνύματα, αλλά να εστιάσουμε στις θετικές εμπειρίες.
- Διοργάνωση παρακολούθησης και αξιολόγησης των 4 Σαββατοκύριακων για τη βελτίωσή τους και την προσέγγιση όλο και περισσότερων ατόμων κάθε χρόνο.

ΣΥΣΤΑΣΗ 21**«Τέρμα στη σπατάλη τροφίμων»: Εβδομάδα ευαισθητοποίησης σχετικά με τη σπατάλη τροφίμων στο σχολείο**

Συνιστούμε τη διοργάνωση μιας θεματικής εβδομάδας στα σχολεία σχετικά με τη σπατάλη τροφίμων, ώστε να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση των μικρών παιδιών και των εφήβων σχετικά με το θέμα αυτό. Η εβδομάδα θα αποκτήσει μορφή και περιεχόμενο ανάλογα με την ηλικία των μαθητών. Στα δημοτικά σχολεία και για τα μικρότερα παιδιά, η εβδομάδα θα πρέπει να επικεντρωθεί στην αύξηση της ευαισθητοποίησης μέσω παιχνιδιών. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα δημιουργήσει και θα διανείμει εργαλειαθήκη για σχολεία και εκπαιδευτικούς σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ σχετικά με τον τρόπο αύξησης της ευαισθητοποίησης σχετικά με τη σπατάλη τροφίμων στα σχολεία και τον τρόπο συζήτησης και οργάνωσης δραστηριοτήτων για το θέμα αυτό σε σχέση με τα δικά τους μαθήματα διδασκαλίας. Η εργαλειαθήκη θα περιλαμβάνει κατευθυντήριες γραμμές με προτεινόμενες δραστηριότητες για να μην επιβαρύνονται υπερβολικά οι εκπαιδευτικοί και θα πρέπει να είναι εύκολα προσβάσιμη στο διαδίκτυο. Οι νεότεροι μαθητές θα επιβραβεύονται με την απονομή πιστοποιητικού (με το λογότυπο της ΕΕ). Τα εθνικά κράτη θα εφαρμόσουν την εβδομάδα ανάλογα με τη λειτουργία των αντίστοιχων εκπαιδευτικών τους συστημάτων και των ακαδημαϊκών τους χρονοδιαγραμμάτων. Τα σχολεία θα είναι ελεύθερα να αποφασίσουν ποιες δραστηριότητες επιθυμούν να διοργανώσουν κατά τη διάρκεια της εβδομάδας, με τη βοήθεια της εργαλειαθήκης που διατίθεται στους εκπαιδευτικούς.

Σκεπτικό/αιτιολόγηση

Τα παιδιά θα πρέπει να μάθουν πώς να εκτιμούν τα τρόφιμα, πώς παράγονται τα τρόφιμα και πόσος χρόνος απαιτείται για την παραγωγή τροφίμων. Είναι σημαντικό να επιτευχθεί αυτή η ευαισθητοποίηση από νωρίς. Αυτού του είδους η εκδήλωση μπορεί επίσης να προσεγγίσει τους γονείς μέσω των παιδιών και των εφήβων, επειδή οι μαθητές μιλάνε στους γονείς για τις εμπειρίες τους στο σχολείο όταν γυρίζουν σπίτι.

Συμπληρωματικές σημειώσεις

- Όφελος αποτελεί ότι τα παιδιά θα πρέπει να μάθουν πώς να εκτιμούν τα τρόφιμα, πώς παράγονται τα τρόφιμα και πόσος χρόνος απαιτείται για την παραγωγή τροφίμων. Είναι σημαντικό να ξεκινήσει η ευαισθητοποίηση από μικρή ηλικία. Όφελος αποτελεί ακόμη ότι αυτού του είδους η εκδήλωση καθιστά δυνατή την προσέγγιση των γονέων μέσω των παιδιών και των εφήβων, επειδή οι μαθητές μιλάνε στους γονείς τους για τις εμπειρίες τους στο σχολείο όταν γυρίζουν σπίτι.
- Μία από τις προκλήσεις είναι να μην επιβαρύνονται υπερβολικά οι εκπαιδευτικοί να σκεφτούν από μόνοι τους όλες τις δραστηριότητες και τις ιδέες. Για τον λόγο αυτό, είναι πολύ σημαντικό ένα πλαίσιο ή κατευθυντήριες γραμμές με προτεινόμενες δραστηριότητες ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σε όλους τους μαθητές όλων των σχολείων να επωφεληθούν από την πρωτοβουλία αυτή.

ΣΥΣΤΑΣΗ 22

Παροχή στους καταναλωτές των κλειδιών που τους επιτρέπουν να είναι ενήμεροι και αυτόνομοι όσον αφορά τον αντίκτυπό τους στη σπατάλη τροφίμων και να κατανοούν πώς να επεξεργάζονται, να διατηρούν και να επαναχρησιμοποιούν ένα προϊόν πριν από και μετά τη λήξη της ημερομηνίας

(η τελική ημερομηνία ανάλωσης είναι μια ημερομηνία ασφαλείας μετά την οποία ένα προϊόν δεν πρέπει να καταναλώνεται· η ένδειξη «ανάλωση κατά προτίμηση πριν από» δηλώνει την ημερομηνία έως την οποία ένα προϊόν διατηρεί τη βέλτιστη ποιότητά του)

Συνιστούμε την ανάπτυξη εργαλείων πληροφόρησης για την αποσαφήνιση και τον (επαν-)εξοπλισμό των καταναλωτών, ώστε να είναι σε θέση να κρίνουν αν ένα προϊόν έχει πράγματι λήξει. Για να ενημερώνονται οι καταναλωτές σχετικά με τη χρήση των τροφίμων τους, είμαστε υπέρ της καλύτερης ταυτοποίησης της επισήμανσης της ημερομηνίας λήξης: ίδια θέση για κάθε προϊόν και μεγαλύτερο μέγεθος γραμματοσειράς. Επιπλέον, θέλουμε να τοποθετήσουμε απευθείας έναν κωδικό QR στην ετικέτα του προϊόντος (δυνατότητα χρήσης και του γραμμωτού κώδικα). Ποιος είναι ο σκοπός αυτής της μεθόδου; Η διαβίβαση πληροφοριών σχετικά με τους καλύτερους τρόπους διατήρησής του, η αναγνώριση (με βάση τη γεύση και την οσμή) του αν εξακολουθεί να είναι αναλώσιμο και η διαβίβαση μαγειρικών συμβουλών για τη μετατροπή του προϊόντος (παράδειγμα προσαρμοσμένων συνταγών). Οι παραγωγοί είναι, για εμάς, οι πλέον κατάλληλοι για την παροχή επίσημων πληροφοριών μέσω του κωδικού QR. Όσον αφορά τα προϊόντα που δεν φέρουν επισήμανση, όπως τα φρούτα και τα λαχανικά, ο κωδικός QR θα πρέπει να τίθεται εκεί όπου πωλούνται τα προϊόντα, ώστε να αποφεύγονται περιττές συσκευασίες. Για να είναι αυτή η πηγή πληροφοριών προσβάσιμη σε όλους, δεν στοιχηματίζουμε κυρίως στην ψηφιακή τεχνολογία. Επιθυμούμε επίσης τη διάθεση έντυπων εργαλείων επικοινωνίας (π.χ. οδηγοί στα σουπερμάρκετ).

Σκεπτικό/αιτιολόγηση

Αυτό το συνιστούμε διότι, για εμάς, αυτό αποτελεί πρόκληση να καταστούν οι καταναλωτές υπεύθυνοι για τη διαχείριση των τροφίμων τους. Η συμπλήρωση των πληροφοριών που είναι διαθέσιμες για ένα προϊόν είναι ένας τρόπος με τον οποίο οι καταναλωτές μπορούν να κατανοήσουν τα ζητήματα γύρω από την ημερομηνία λήξης. Αποτελεί επίσης ευκαιρία για να ξεπεραστούν οι «εσφαλμένες αντιλήψεις» ή ο «φόβος ότι θα αρρωστήσουν» μετά την ημερομηνία λήξης. Πράγματι, γνωρίζουμε ότι οι παραγωγοί είναι προσεκτικοί με την ημερομηνία λήξης για να προστατεύσουν τους εαυτούς τους. Στην πραγματικότητα, το προϊόν μπορεί να καταναλωθεί και μετά. Δεν αμφισβητούμε τη σημασία της ένδειξης της ημερομηνίας λήξης. Πράγματι, εξακολουθεί να αποτελεί βασικό δείκτη για το τι είναι φρέσκο.

Συμπληρωματικές σημειώσεις

Ένα όφελος είναι ότι εστιάζουμε στην επισήμανση για να ενημερώνουμε τους καταναλωτές με τον καλύτερο δυνατό τρόπο σχετικά με τα πλεονεκτήματα για το πορτοφόλι τους, καθώς και για το περιβάλλον. Η φράση μας συνοψίζει τέλεια την ιδέα μας: «λογικές αγορές, φθηνότερο φαγητό». Για να γίνει γνωστή και να προωθηθεί αυτή η νέα πηγή πληροφοριών στους καταναλωτές, προτείνουμε να αναπτυχθεί μια ευρεία επικοινωνιακή εκστρατεία για να εξηγηθεί ο στόχος αυτού του νέου εργαλείου.

ΣΥΣΤΑΣΗ 23**Εφαρμογή τυποποιημένων πρακτικών σε επίπεδο λιανικής κατά την προώθηση στους καταναλωτές προϊόντων κοντά στην ημερομηνία λήξης**

Συνιστούμε να επαναξιολογηθεί η αγορά προϊόντων κοντά στην ημερομηνία λήξης τους, ζητώντας από τις επιχειρήσεις να υιοθετήσουν μια στρατηγική για τη διαχείριση και την αποτίμηση των εν λόγω προϊόντων για τους καταναλωτές. Πράγματι, το ζητούμενο είναι να βελτιωθεί η αντίληψη των νοικοκυριών για τα εν λόγω προϊόντα, ώστε να μην προορίζονται μόνο για ένα μέρος του πληθυσμού. Η στρατηγική αυτή χωρίζεται σε διάφορα μέρη:

- σε ένα μέρος για την εφαρμογή κανονιστικού πλαισίου σε ευρωπαϊκό επίπεδο με τη δημιουργία ενός τμήματος αφιερωμένου στα εν λόγω προϊόντα, το οποίο θα τα καθιστά εύκολα προσβάσιμα και αναγνωρίσιμα κατά την είσοδο στο κατάστημα, ώστε να προωθούνται καλύτερες πρακτικές κατανάλωσης από όλους τους χρήστες, ανεξαρτήτως εισοδήματος
- στην ανάπτυξη μιας επικοινωνιακής πολιτικής που θα αναδεικνύει την «κοινή λογική» και την ελκυστικότητα των προϊόντων, καθώς και την προσέγγιση της υπεύθυνης αγοράς (οι πτυχές της προώθησης της υπερκατανάλωσης δεν θα πρέπει να βρίσκονται στην πρώτη γραμμή επικοινωνίας)
- στην ενθάρρυνση των εμπόρων λιανικής πώλησης να προσαρμόσουν την πολιτική τους για την τοποθέτηση νέων προϊόντων κοντά στην ημερομηνία λήξης τους στα ράφια σε ώρες αιχμής (με προσαρμογή στις πρακτικές των καταναλωτών σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες).

Σκεπτικό/αιτιολόγηση

Αυτό το συνιστούμε διότι ενισχύει μια υφιστάμενη πολιτική σε πολλά καταστήματα και τυποποιεί τις «ορθές πρακτικές» σε ευρωπαϊκή κλίμακα. Η ομάδα δίνει ιδιαίτερη προσοχή στα ευεργετικά αποτελέσματα της γενίκευσης των μέτρων αυτών, η οποία θα άλλαζε την εικόνα γύρω από τα προϊόντα χαμηλής τιμής (όχι μόνο για τα νοικοκυριά αλλά και για το σύνολο του πληθυσμού).

Συμπληρωματικές σημειώσεις

Η παρούσα σύσταση αποτελεί τρόπο προώθησης της συμμετοχής των εταιρειών σε βιώσιμες πρακτικές. Πράγματι, μπορεί να ενισχύσει την αφοσίωση των καταναλωτών. Ωστόσο, η εφαρμογή της σύστασης αυτής στην πράξη παρουσιάζει ορισμένες προκλήσεις:

- Από την πλευρά των νοικοκυριών: χρειάζεται μεγαλύτερη ευελιξία και προσαρμογή του εβδομαδιαίου μενού στα διαθέσιμα προϊόντα
- Από την πλευρά των επαγγελματιών: απαιτείται κατάρτιση του προσωπικού και εισαγωγή της νέας αυτής πολιτικής
- Από την πλευρά του γενικού πληθυσμού: χρειάζεται να ξεπεραστούν οι παρανοήσεις και να αλλάξουν οι αντιλήψεις των παραληπτών των εν λόγω προϊόντων, ασφαλώς με χαμηλό κόστος, κάτι το οποίο, όμως, αποτελεί το πρώτο βήμα κατά της σπατάλης των μη πωληθέντων προϊόντων.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΣΤΕ ΜΕ ΤΗΝ ΕΕ

Αυτοπροσώπως

Σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση υπάρχουν εκατοντάδες κέντρα Europe Direct. Μπορείτε να βρείτε τη διεύθυνση του πλησιέστερου σ' εσάς κέντρου στο διαδίκτυο (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_el).

Τηλεφωνικώς ή γραπτώς

Η Europe Direct είναι μια υπηρεσία που απαντά στις ερωτήσεις σας για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μπορείτε να επικοινωνήσετε με αυτή την υπηρεσία:

- καλώντας ατελώς τον αριθμό 00 800 6 7 8 9 10 11 (ορισμένα δίκτυα τηλεφωνίας ενδέχεται να χρεώνουν τις κλήσεις αυτές),
- καλώντας τον αριθμό +32 22999696,
- συμπληρώνοντας το ακόλουθο ηλεκτρονικό έντυπο: european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_el.

ΒΡΕΙΤΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΕ

Στο διαδίκτυο

Πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο Europa (european-union.europa.eu).

Στις εκδόσεις της ΕΕ

Μπορείτε να δείτε ή να παραγγείλετε εκδόσεις της ΕΕ στη διεύθυνση op.europa.eu/el/publications. Μπορείτε να ζητήσετε πολλαπλά αντίγραφα δωρεάν εκδόσεων επικοινωνώντας με την υπηρεσία Europe Direct ή με το τοπικό σας κέντρο τεκμηρίωσης (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_el).

Στη νομοθεσία της ΕΕ και σε σχετικά έγγραφα

Για πρόσβαση σε νομικές πληροφορίες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του συνόλου της ενωσιακής νομοθεσίας από το 1951 σε όλες τις επίσημες γλώσσες, μεταβείτε στον ιστότοπο EUR-Lex (eur-lex.europa.eu).

Στα ανοιχτά δεδομένα από την ΕΕ

Η πύλη data.europa.eu παρέχει πρόσβαση σε σύνολα ανοιχτών δεδομένων από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ. Τα εν λόγω δεδομένα μπορούν να καταφορτωθούν και να επαναχρησιμοποιηθούν δωρεάν, τόσο για εμπορικούς όσο και για μη εμπορικούς σκοπούς. Η πύλη παρέχει επίσης πρόσβαση σε πληθώρα συνόλων δεδομένων από τις ευρωπαϊκές χώρες.

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Print
PDF

ISBN 978-92-68-06492-4
ISBN 978-92-68-06489-4

doi:10.2775/414602
doi:10.2775/867257

NA-09-23-364-EL-C
NA-09-23-364-EL-N